

Našlo Jugoslovanske kmetijske zveze. — Cena 18 Din za celo leto. — Za inozemstvo 60 Din. — Posredniška števila 1 Din. — V insertnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din.

Izhaja vsako sredo ob 6 jutraj. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu „Domoljuba“, navedenine, reklamacije in inserti pa Upravištvu „Domoljuba“ v Ljubljani. Kopirarska ulica štev. 6.

Nova vlada.

Radikalna stranka, ki sama šteje skoro polovico vseh skupščinskih poslancev, nosi veliko odgovornost za državo, njen napredek ali njen zastoj. Zakaj — kakor so razmere danes — se brez nje, še manj pa proti njej ne more vladati.

Te odgovornosti se radikalna stranka v zadnjih letih žal ni dovolj zavedala. Premnogokrat so ji bile strankarske koristi več kot državne. Zato ni čuda, da je država v vsakem oziru propadala in to tem hitreje, kadar se je radikalna stranka veda la z Žerjav-Pribičevičevo stranko, katere edini namen je izrabljati državno oblast za svoj proti veri in za zaščito neomejenega — kapitalizma.

Danes je država finančno, gospodarsko in socialno zašla v tako brezupen položaj, da se je radikalni stranki začela pomno vest oglašati. Treba je nekaj narediti, da se to propadanje ustavi in država obasi spelje na trden tir. Prva potreba je bila zato najprej izločiti vse stranke, ki državo samo »plačajo«. Tega se je radikalna stranka dobro zavedla, zato ni niti pogajanja stopila z Žerjav-Pribičevičevo demokratsko stranko. To bi se reklo hula z Belcebubom izganjati.

Na drugi strani pa je bilo treba pokati resnih sodelavcev, ki imajo voljo pa tudi zmožnost vleči državni voz iz globokega blata, kamor ga je zlasti zavozila žerjavovska stranka. Tu sta prišli v poštev v prvi vrsti dve stranki: Davidovičeva demokratska in SLS. Obžalujemo, da ni došlo do sporazuma med radikali in Davidovičevci, obžalujemo tembolj, ker so se pojanja razbila iz strankarskih razlogov.

SLS je skozi 5 let v narodni skupščini vdarjala, da je treba državo gospodarsko temeljito preurediti ter je tudi vedno vedno stavila nove predloge. Nekaj je segla, a za glavne in najpotrebnejše nate je ostala vlada gluha. Sedaj pa, ko vsaki dan bolj uresničuje to, kar je SLS prej napovedovala, da mora ob takem gospodarstvu vse propasti, sedaj pa je radikalna stranka spoznala, da je gospodarski program SLS dober recept zoper gospodarsko krizo. Ko je SLS videla, da sedaj radikalni stranki ne manjka dobre volje, se vendar začne državno gospodarstvo, stvarno in resno upravljati, so naši poslanci smatrali kot narodno in državno

dolžnost, da pomagajo. Da radikali z vstopom SLS res hočejo resno delati za ozdravitev gospodarske krize, kaže naslednja izjava ministr. predsednika Uzunovića, ki jo je dal 1. februarja in v kateri povdarja to-le:

»Morda ste vi s svoje strani opazili, da predstavlja sodelovanje SLS posebnost, ki dokazuje, da se bo gospodarskim in socialnim vprašanjem posvetilo še več pozornosti. Kajti zastopniki SLS so pri posvetovanjih pa tudi sicer, vedno zelo naglašali to vprašanje. V tej smeri smatram za veliko pridobitev, da je prevzel ministristvo za kmetijstvo dr. Kulovec, ki ga bo vodil z voljo in razumevanjem. Socialno politiko je dobil za ta resor morda najboljši usposobljeni dr. Gosar. Glede ministra za javna dela, inženjerja in vseučiliškega profesorja Dušana Serneca pa lahko izjavim, da ga poznam že od prej, ko sem bil še sam minister za javna dela, s kolikim razumevanjem se je zanimal za vsa vprašanja tega resora.

Lahko naglasim, da se je davi na konferenci po prisegi sklenilo, da se bo, čim bo proračun v finančnem odboru končno veljavno gotov in bo finančni minister kolikor toliko razbremenjen, bo odbor ministrov že pripravljen material za ozdravitev gospodarske krize takoj prevzel v pretres in v delo.

In SLS bo pomagala pri tem gospodarskem delu, dokler bo radikalna stranka to dobro voljo ohranila. Kakor hitro pa bi radikalno stranko ta dobra volja minila — česar v državnem interesu ne želimo — bodo naši poslanci šli. Zakaj brezuspešno bi se trudilo 20 ljudi, če bi jih 140 (toliko

Iz današnje številke.

Vlada bo predložila obsežen gospodarski program za ozdravitev gospodarske in finančne krize v državi. Program je delo Slov. ljudske stranke. — Dohodninski davek se zniža, pobiranje davkov se omili, cena soli se zniža, trošarina na sveče, karbid, cikorijo, riž in kavine surogate se ukine. — Vlada dobila 45 glasov večine v narodni skupščini, osramočeni žerjavovci, ki jih je celo opozicija pustila na cedilu radi njihovega neresnega hujskanja. — Kaj naj naredijo tisti, ki so zamudili rok za napoved dohodnine. — Kako se gospodarji v državnih podjetjih. — Stanje Družbe sv. Mohorja po posameznih župnijah. — Današnji številki so priložene Novice v slikah za februar.

je radikalov) delalo proti. Samo za ministrske stolčke pa SLS ni in noče biti.

Kakšna bo torej prihodnost?

Ne napovedujemo. Mi samo vemo, da se je že v prvih dneh, ko je tudi SLS prišla za krmilo, pri državni ladji začutil močen preokret: vlada je napovedala velike gospodarske reforme. Baš to je namreč prva zahteva SLS.

Jasno pa je, da čez noč ne bo do teh reform prišlo. Propalega in na vse strani zadolženega posestva ni mogoče v enem dnevu dvigniti. Za to je treba vztrajnega in sporazumnega dela in dovolj časa. Če bodo ti pogoji dani, potem smemo trdno upati, da se bo začelo polagoma obračati na boljše. Če pa ti pogoji ne bodo dani — in vsakdo ve, kako nestalno in čez noč spremenljivo je vse v naši državi — potem zboljšanja žal ne bo. Mi vemo, da SLS ne bo dala nobenega povoda, da bi se delo za ozdravitev gospodarske in finančne krize v državi prekinilo in preprečilo.

SLS na delu za ozdravitev gospodarske krize.

Dohodninski davek se zniža! Davčna praksa se omili!

Finančni odbor je pretresel in sprejel že ves proračun še pod prejšnjo vlado, tako da sedaj ni bilo mogoče več kaj prida izpremeniti. Vendar so naši poslanci porabili še zadnji trenutek, da so se sprejele nekatere olajšave, nadaljnje pa, kolikor bo dopuščalo ravnotežje državnega proračuna,

se bo skušalo vnesti, ko se bo proračun pretresal še v narodni skupščini.

Finančni minister je znižal v proračunu cene za sol za pol dinarja pri kilogramu, popolnoma je odpravil trošarino na riž, sveče, karbid, surogate kave in na cikorijo, za ostale davke je odredil, da so

bodo lahko plačevali v četrt letnih obrokih, ako je znošane večji kot znesejo davki enega leta. Davki se bodo lahko plačevali z 20% boni, ki jih je svoj čas utrgala vlada pri zamenjavanju kron v dinarje.

Tik pred zaključkom proračunske ob-
ravnavne je poslanec Smodej stavil nasled-
nje predloge:

1. Eksistenčni minimum se zviša od 5 na 6000 Din. Davčne oblasti v Sloveniji do-
bijo navodila od ministra in ravnateljstva
za davke, da se ublaži dosedanja grozna
praksa pri podpisovanju dohodnine. 3. Tr-
govsko bolniško podporno društvo v Ljub-
ljani se smatra kot nadomestni zavod za
bolniško in drugo zavarovanje. 4. V členu
140. se ukine predlog odvzeta 20 odst. do-
klade prometnemu osebju. Ta doklada to-
rej ostane. 5. Črta se člen 183., ki določa,
da se dolгови ne morejo iztirjati po om
eksekucije. 6. Znižajo se kazni radi mono-
polskih kazenskih dejanj.

Za kmetijsko ljudstvo je zlasti važen
prvi predlog, da se zviša najmanjši obdavč-
ljivi dohodek od 5000 na 6000 Din. S tem
dolgi vrsti kmetov, ki so imeli dosedaj na-
povedanega dohodka neka čez 5000 Din —
in takih je zelo veliko — ne bo več treba
plačevati dohodninskega davka, ostalim pa
se bo znižal. To bo zlasti še v poštev pri-
šlo, ko dobijo davčne oblasti navodilo, da
morajo pri predpisovanju davkov mileje
postopati kot dotlej.

Pripominjamo, da ti predlogi, ki jih
je finančni odbor sprejel, pridejo v veljavo
s 1. aprilom, ko se začne novo proračun-
sko leto.

Vlada napoveduje nadaljnja izboljšanja.

Sodelovanje SLS v vladi se pozna na
celi črti. Večina finančnega odbora je skle-
nila, da pridejo v poročilu finančnega od-
bora, ki se mora predložiti narodni skup-
ščini s sprejetim proračunom vred, nasled-
nje smernice za ozdravitev gospodarske
krize:

Potrebna je deatizacija državnih go-
spodarskih podjetij. (To se pravi: državna
podjetja, ki doslej izkazujejo same izgube,
naj se dajejo v najem. Glej prvi članek v
današnjem »Gospodarju«.)

V valutni politiki se mora obdržati
stalnost. (Nestalnost valute je namreč
vzrok hudim izgubam v trgovskem svetu.)

Valutna reforma se ne sme izvesti
preje, dokler se ne izboljšajo gospodarske
razmere.

Čimprej je treba skleniti trgovinske
pogodbe z inozemstvom in pri tem carin-
sko politiko voditi v smislu zahtev najšir-
ših ljudskih slojev. (Pri carini so zlasti
udarjeni naši kmetje, ki morajo za kmetij-
ske stroje in potrebščine plačevati ogrom-
ne vsote kot carinô.)

Davki se morajo izenačiti. Pravilno se
mora tudi rešiti vprašanje davčnih za-
ostankov.

Tarifna (t. j. tovarna železniška) po-
litika zelo škoduje trgovini in industriji.
Radi tega je potreba v interesu vseh go-
spodarskih krogov tarife znižati.

V poročilu se obširno govori o reor-
ganizaciji poslov v prometnem ministrstvu,
posebej o vprašanju nabave premoga in
popravlila voznega parka.

2

Glede vpokojencev se zahteva izena-
čenje vseh vpokojencev in revizija tistih,
ki so se predčasno vpokojili.

Nadalje se tudi naglašja, da se bodo k
finančnemu zakonu še priložili izboljševal-
ni predlogi, v katerih se bodo rešile važne
ljudske potrebe in o katerih bo finančni
odbor razpravjal za časa načelne prora-
čunske debate v skupščini.

Gospodarski program sedanje vlade.

Ministrski predsednik Uzunović je na
podlagi sklepov ministrskega sveta 5. t. m.
podal časnikiarjem dolgo izjavo o gospo-
darskih načrtih, ki jih ima vlada. Med
drugim pravi:

Vlada stoji na stališču, da je za njo
gospodarski problem najvažnejši in naj-
nujnejši. Prišla je do prepričanja, da je
vzrok današnjemu gospodarskemu položa-
ju v sledečih dejstvih:

Glavni vzrok današnjemu stanju, v
katerem se država nahaja, je v dejstvu,
da se je dinar v teku poslednjih let po-
pravil. To zboljšanje vrednosti dinarja že
del časa vpliva na to, da so se pričeli po-
javljati novi pogoji za delo. Gospodarstvo
stremi za tem, da bi se ti pogoji prilago-
dili novim razmeram in da bi se ustvarili
novi pogoji, katerim se mora gospodarstvo
v vseh smereh podvreči. Vsled tega je
vlada na stališču da je treba ukreniti vse
potrebno, da se dinar vzdrži na tej višini.

V ta namen je v glavnem sestavila po-
polen gospodarski program, ki obsega celo
vrsto učinkovitih upravnih in zakonskih
ukrepov.

Vlada naslanja svoj program na te te-
melje. Po njenem mnenju je potrebno v
glavnem izvesti sledeče spremembe:

Za ceneni kredit.

Poleg zaposlitve državnih kreditov in
domačega kapitala je treba povečati dotok
tujega kapitala v državo. Z ustvaritvijo po-
trebnih kreditnih zavodov, z omogočitvijo
njih uspešnega delovanja, z ustvaritvijo
cenenih kreditov, in sicer pri obstoječih
državnih kreditnih ustanovah, z bolj pri-
merno razdelitvijo kreditov je treba vpli-
vati na kmetijsko, industrijsko in obrtno
zbornico.

Olajšanje davčnih bremen.

Politika vlade stremi za okrepitvijo
produkcije s tem, da se našemu gospodar-
stvu olajšajo bremena, ki so se naložila
poslednja leta zoziorom na takratne razme-
re, ki pa ne odgovarjajo današnjemu go-
spodarskemu položaju.

Pospesenje kmetijske produkcije. Inten-
zivna graditev novih železnic. — Veliko
posojilo.

Vlada bo s posebnim investicijskim
posojilom pospeševala kmetijsko produk-
cijo z neposrednim ukrepi, ki jih ima v
svojem gospodarskem programu. Posebno
pozornost bo posvetila izboljševalnemu de-
lu, uravnavi vod, zgraditvi dobrih cest. Z
izenačenjem davkov, revizijo carinskih ta-
rifov, revizijo zakona o taksah itd. se na-
dejamo, da bomo olajšali pogoje za pro-
dukcijo. Železniški tarifi se bodo prilago-
dili gospodarskim potrebam. Vlada smatra
za najvažnejše delo tehnično dovršitev ob-

stoječe železniške mreže in graditev novih
železnic. V ta namen bo v najkrajšem času
izdelala načrt graditve novih železnic in si
bo zagotovila tuj kapital, ker se bodo že-
leznice gradile s posojilom in koncesijami.
Gradbam v lastni državni režiji se bo iz-
ogibala in jih bo smatrala le kot skrajno
izjemo. Da se pospeši zgraditev posamez-
nih železniških linij, bo pod ugodnimi
okolnostmi pritegnila vojaštvo.

Gospodarski odbor in moderna socialna politika.

S spremembo poslovnika se bo poleg
finančnega sestavil gospodarski odbor. Vla-
da bo izvedla potrebne reforme na polju
socialne politike, ki se naj prilagodi seda-
njim gospodarskim razmeram radi izdat-
nejše zaštite in zavarovanja delavstva.

Za varčevanje.

Načelo varčevanja, ki ga je kr. vlada
pričela izvajati vsestransko, bo izvajala tu-
di nadalje v državnem gospodarstvu. Pa
tudi v zasebnem gospodarstvu bo izvajala,
kolikor se bo dalo doseči z možnimi ukre-
pi, da se pobija nepotrební luksus.

Preosnova uprave.

Vlada bo ukrenila vse, da vpelje red,
urnost in poenostavitev v državno upravo
s strogim izvajanjem zakonov in ustave.

To so v glavnem vodilne smernice
vladne gospodarske politike. Vlada bo iz-
dala celo vrsto zakonodajnih in upravnih
ukrepov. Po potrebi in v interesu čim bi-
trejšega ustvarjanja pa bo od narodne
skupščine zahtevala posebna zakonska po-
oblastila.

Narodna skupščina.

2. febr. je nova vlada že stopila pred
finančni odbor. Nasprotniki, med kateri-
mi so najbesnejši vprav žerjavovci, so se
trdno nadejali in na vse strani preroka-
vali, da bo vlada padla pri prvem glosa-
vanju.

Dr. Žerjav ostal sam.

V finančni odbor jo je to pot primahal
celo sam dr. Žerjav, ki ga drugače ni bilo
zlepa videti na seji. Seveda za Slovenijo
se boriti, to dr. Žerjav milostno prepustil
našim poslancem. Sedaj pa ni šlo za to,
ali se za Slovenijo kaj pribori ali ne, tem-
več za to, če je mogoče zastopnike sloven-
skega ljudstva takoj prvi dan vreči iz vla-
de in preprečiti njihovo gospodarsko delo
za Slovenijo.

Žerjavovci so stavili v finančnem od-
boru vse tiste predloge, ki jih je svoj čas
stavila SLS, pa so žerjavovci norec brliti
iz njih. (To so bili predlogi za izboljšanje
gospodarskega položaja v Sloveniji.) Iz te-
ga se vidi, da žerjavovcem ni bilo za pred-
loge — zakaj sicer ne bi bili dosedaj vedno
proti njim in ne bi dan zadnem naše po-
slance zmerjali radi njih kot prevratne ele-
mente. Bilo jim je zato, da hujskajo. Vlada
večina je rekla, da se mora množica teh
žerjavovskih predlogov — bilo jih je manj
da 40 — najprvo preštudirati, kako bi vpli-
vali na izpremembo proračuna. Finančni
minister je tudi izjavil, da bo vse predloge

opozicije upošteval, le da jih mora prej natančno proučiti, kar je pravilno stališče. Davidovičevci in muslimani so to takoj razumeli in so rekli, da je to pravilno. Žerjavovci pa so vztrajali na tem, da se morajo predlogi takoj sprejeti.

Ko je prišlo do glasovanja, je celo del opozicije — in sicer davidovičevci in muslimani — glasoval z vlado, tako da je bila dr. Žerjavova pot v finančni odbor ena sama velika blamaža. Dr. Žerjav je dobil 6 glasov, vlada pa 17. Dr. Žerjav je ves poparjen odšel od seje. Belgrajski listi so vsesplošno obsojali sramotni nastop žerjavovcev, kateri so s tem dokazali, da jim ni čisto nič za delo v državi, pač pa za razdiranje in hujskanje.

Nova vlada pred narodno skupščino.

Žerjavovski časopisi so z velikimi črkami napovedovali, da bo vlada v narodni skupščini ostala v manjšini, ker nima večine. O, to je bilo bridkega razočaranja!

Vlada je takoj stopila pred narodno skupščino. Galerije so bile nabito polne, zakaj opozicija je takoj napovedala bojno glasovanje. Žerjavovski poslanec Agatanič je predlagal, naj se dovoli čisto svobodno nošenje orožja (menda zato, da bodo znani pretepači zopet lahko nekaznovano streljali na nedolžne ljudi). Zahteval je nujnost. Skupščinski predsednik je odredil glasovanje. Ob izidu glasovanja se je ugotovilo, da je vlada dobila 45 glasov več kot opozicija.

Radiču se otepajo lastne besede.

Radičevci so sestavili obtožbo proti notranjemu ministru Boži Maksimoviču, češ, da je nasilno nastopal ob zadnjih volitvah. To obtožnico so dali podpisati davidovičevcem in federalistom. Toda obojni so podpise odbili, ker nečejo z radičevci imeti nič skupnega. Federalisti so vrhu tega povedali, da je Maksimovič že pri predzadnjih volitvah nasilno nastopal, pa je Radič pozneje izjavil, da je bila to državna potreba! Nato so radičevci sami vložili obtožnico.

Seje narodne skupščine so se nato po zahtevah poslovnika odložile do 10. februarja, da imajo poslanci priliko proučiti proračun, ki se bo do 1. aprila obravnaval v narodni skupščini.

Kako „Domovina“ laže.

»Že dolgo časa so se klerikalci ponujali radikalom,« pravi ta časopis. — Radič pa je opetovano izjavil, da klerikalci nočejo v vlado in da zato štrajkajo proti državi. Ministrski predsednik Uzunovič je ponovno vabil SLS v vlado, posebno v svojem znamenitem govoru v finančnem odboru 12. januarja, ko se je obrnil na poslanca Smodeja ter ga nujno pozval, naj SLS stopi v vlado. In nato je dr. Korošec odgovoril 16. jan. na ljubljanskem shodu: Mi tega ne odklanjamo, toda v vlado bomo šli samo takrat, ako nam ne bo treba zatajiti in izdati niti ene točke našega programa in ako bomo dobili jamstvo, sigurno in trdno jamstvo, ne pa samo meglenih obljub, da se bo vlada brigala za vse stanove našega

ljudstva in da bo spoštovala vse njegove zahteve. »Domovina« naj pa laže naprej.

»Sprejeli so vse od radikalov stavljene predloge, tudi te, da sta v vladi dva generala,« čveka dalje žerjavovski tednik. Ravno narobe je res: radikalni so sprejeli program SLS, v kolikor je potreben za ozdravljenje težkih gospodarskih razmer, v katere je zabredla država baš po zaslugi žerjavovcev. »Slovenski narod« sam, torej časopis, ki se tiska v isti tiskarni kot »Domovina« in ki ima istega gospodarja, je priobčil pogoje, katere je stavila SLS za vstop v vlado in ki jih je sedanja Uzunovičeva vlada morala sprejeti, kar se je že tudi pokazalo v prvih dneh sedanjega režima. Domovina pa laže naprej.

Kar se pa tiče generala kot železniškega ministra, smo mi še vedno proti njemu. Toda, če nam radikalna stranka po večletnem trdem boju končno da resno obljubo, da sprejema naše predloge za gospodarsko pomoč Sloveniji, potem mi nismo tako brezvestni, da bi radi enega generala — ki je pa, mimogrede povedano, v železniških vprašanjih strokovnjak, ker je po poklicu inženir in je pri armadi vodil železniški oddelek — prepustili Slovenijo še nadalje njeni usodi. Ko je SLS videla, da je pri radikalih nekaj dobre volje tudi za Slovenijo, je zvesta svojemu programu takoj zgrabila za to priliko, da Sloveniji pomaga ter generala čisto za mirno vestjo vtaknila v žep. Radi enega generala ne bomo pustili Slovenije dalje propadati, če se je ponudila prilika, vsaj malo ji pomagati.

»Klerikalci so popolnoma pozabili na avtonomijo,« žaluje »Domovina«. Glej, glej, odkod naenkrat ta ljubezen liberalcev do — avtonomije? Bodite potolaženi. Nič ni pozabljeno. Če ne verjamete nam, verjemite vsaj vašemu voditelju g. Pribečeviču, ki je rekel te dni: »Radikalni so se vrgli v naročje Koršču, čeprav ta ni smatral za potrebno, odredi se svojemu avtonomističnemu programu.«

»Ne zahtevamo, da store klerikalci čez noč, ker je to nemogoče,« piše »Domovina« svojim brezmiselnim čitateljem. Na drugi strani pa »Jutro« vpije, ko so naši komaj par dni v vladi, da nismo davkov izenačili, davkov znižali, da se ne brigamo za kronске upokojece itd., sploh, da smo krivi vseh težav in nadlog. »Jutro« in »Domovina« pišejo eni in isti ljudje. Sedaj pa primerjajte obojno. Ali je tem ljudem za Slovenijo ali za hujskanje?

»Radikalni in klerikalci imajo 155 glasov, in so torej v manjšini,« laže zadnja »Domovina«. Pa glej ga spaka: nova vlada je dobila, čeprav je opozicija nujno sklicala v parlament vse svoje poslance, že pri prvem svojem nastopu — 45 glasov večine. »Domovina« naj laže dalje!

Kaplan pri Št. Petru pri Mariboru je v šoli delil noke volivne listke, trdi Domovina. Res pa je, da kaplan ni delil v šoli prav nobenih listkov. Domovina le laži.

Klerikalni generalni štab v Mariboru je izdal armadno povelje na vso duhovščino, da mora ta s prižnic storiti vse, da se šance SLS še v zadnjem hipu malo popravi, trdi »Domovina«. Laž od prve do zadnje črke! »Domovinarji« naj kar pokažejo tisto armadno povelje!

Iz predalov „Domovine“.

»SLS bomo odpustili sto drugih napak« pravi »Domovina«, samo če bo glede davkov kaj dosegla. — Je že nekaj, bo še več. Toda vi ste v svoj brezverski liberalizem tako zatelebani, da klerikalcev ne boste pohvalili, pa če bi tudi vsak samostojni demokrat dobil v dar osla, ki bi mu delal cekine.

»Tako vsaj pol leta bi radi videli vladata klerikalce,« hinavsko pripoveduje liberalni tednik. Če Bog da, se bo zgodilo. Toda, ne kličite vraga! Kaj bodo rekly vaše — prazne kase?

Rakek je stara liberalna trdnjava in po mnenju dopisnika klerikalizem tam stalno propada. — In vendar je dobila SLS, kakor še nikdar, pri volitvah v oblastno skupščino več glasov kot liberalci. Mi smo s takim »propadanjem« zadovoljni, liberalci pa menda tudi. Tudi pri občinskih volitvah preteklo nedeljo je SLS dobila 45 glasov več kot pri prejšnjih, žerjavovska pa tri odbornike manj kot preje, kljub temu, da so jim samostojneži pomagali.

V Kostanjevici so bili samostojni demokratje pri zadnjih volitvah strašno tepeni, kajti SLS je dobila 387 glasov, žerjavovci pa ubogih 20. Vsega da je bil kriv neki mož, ki nosi gamaše. No ja, prihodnjič pa tudi Vi nataknite svojim agitatorjem gamaše in zмага bo Vaša.

V Dvoru pri Žužemberku so imeli žerjavovci vedno veliko besedo in vendar je dobila SLS pri volitvah trikrat več glasov kot liberalna gospoda. Zdaj se tolažijo, da ni bilo v njihovi skrinjici nobene »zajčje jagode«. Počakajte, da začno oblastne skupščine delovati in videli bomo, kje je zajčja zalega — doma.

V Sodražici žerjavovci žalujejo, ker so bili pri volitvah po notah tepeni. Zdaj upajo, da bodo tržani prijateljem propadle Slavenske banke zaupali — gospodarske odbore. Bomo videli!

V Št. Rupertu nad Laškimi »domovinarjem« ne ugajata dušna pastirja, ker se premalo brigata za »Domovino« in »Vodnikovo družbo«. Dopisnik pravi, da so tam nekateri ljudje, ki »Domovino«, če jo primejo slučajno v roke, takoj izpustijo. Bravo, zavedni Št. Ruperčani. Tako naj bi bilo vselej in povsod. Domovina ne spada niti v krščansko niti v slovensko hišo!

Pri sv. Jederti nad Laškimi je dobila SLS veliko večino in vendar prorokuje tamošnji dopisnik, da bo SLS doživela po treh volitvah popoln polom. — Nikar ne farbate ljudi, kajti ravno narobe bo: po treh volitvah boste morda celo vi, g. dopisnik, spoznali svojo zmoto in postali — klerikalci.

Iz Osluševcev piše poročevalec, da demokrati ne zanikujejo zaslug SLS. — Če je tako, zakaj pa napadate zaslužne ljudi po žerjavovskih listih in širite med verno ljudstvo lažnivo, protiversko židovsko časopisno kugo?

Ia. Amerika

se imenuje fina rujava kotenina, izdelana iz najboljšega ameriškega bombaža. — Po trketanju pranju postane snežno bela. V zalogi pri

A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mostni trg 10

NOVIČAR

d Ponatis »Domoljubove« povesti, kolikor je je izšlo v prvih treh letošnjih številkah »Domoljuba«, je namenjena samo onim naročnikom, ki se sedaj oglašajo in bi ne imeli nobene koristi od sedaj izhajajočega »Domoljubovega« podlistka. Stari naročniki torej ponatisa ne dobe.

d Samo par številke še prejmejo oni dosednji naročniki, ki še niso obnovili naročnine za leto 1927. Komur je mari, da se mu list tudi nadalje redno dopošilja, naj torej nemudoma pošlje vsaj del naročnine. Za pol leta stane »Domoljub« 19 Din, za četrt leta pa 10 Din. Kdor nima položnice, naj jo zahteva po dopisnici.

d Goveja kuga — metuljavost — je izbruhnila v Prekmurju in severno od Maribora. Ljudje morajo živino kar po vrsti klati, veliko pa je je že poginilo. Po lanskim povodnjem je bilo precej verjetno, da bo bolezen sredi zime izbruhnila. Kmetijske-mu ministrstvu so bili tedaj predloženi načrti, kaj naj ukrene, da se bolenec prepreči. Ukrenilo pa se ni ničesar. Naši deželni poslanci so posredovali pri sedanjem kmetijskem ministru dr. Kulovcu, naj kaj ukrene. Dr. Kulovec je takoj poslal 16.000 dinarjev — toliko denarja je bilo še na razpolago — ter odredil, da se v okužene kraje takoj pošljejo živinozdravniki, da se kuga omeji.

d Izjava. Z ozirom na dopis iz Leskoveca pri Krškem z dne 26. t. m. bi ugnil kdo sumiti, da sem jaz kot sorodnik demokratskega kandidata, g. Stribarja iz Ardrega, volil pri oblastnih volitvah SDS. Zato sedaj odločno izjavljam, da nisem pristaš te stranke in tudi v bodoče ne mislim postati, da je nisem volil ne zdaj, ne kdaj prej in je tudi nikoli ne bom, mar-

Pri Sv. Ani v Slovenskih goricah ima »Domovina« kaj burkastega poročevalca. SLS je dobila šestkrat več glasov kot liberalci in dopisnik pravi, da je bila škrtinica SLS zato tako polna, ker so lovili volivce s cigaretami »Sava«. — Prihodnjič se založite Vi z »Zetami« in — klerikalni zmaj bo na tleh.

V Draginjski dolini je imel neki pes na vratni verižici napis: »Voliše vsi v 1. škrinjico.« Tamošnji dopisnik se zelo hujuje, ker liberalcev še psi več ne marajo.

V Šmarju pri Jelšah je moralo biti za volitev v oblastno skupščino pa res hudo. »Domovina« piše, da so se postavile v bojno fronto kaplani, Marijine družbarice, Orli kandidata Turk in Stoklas, cerkveni ključarji in mežnarji, organist in konsumarji. — Res čudno, da je ostal gospod dopisnik »Domovine« še pri življenju.

V Pišecah g. župnik liberalcem ni všeč, ker ne priporoča veri sovražnih časopisov in graja nedostojno modo, zlasti pri obisku cerkve. Na koncu pravi »pobožni« dopisnik: »Edina narodova opora je sveta vera.« — Lepo je od Vas, da to priznavate, toda še lepše bi bilo, da živite in delujete tako, kot vera in Cerkev učita.

več da sem in ostanem zvest somišljenik ter volivec SLS. — Straža sv. Valentina, dne 31. jan. 1927. Alojzij Tomažin, posestnik in načelnik V. K. Zveze.

d Španska bolezen v naši državi. Po dobljenih podatkih je bilo od 15. do 21. januarja prijavljenih starih in novih slučajev: V varaždinskem okraju, zagr. obl., 200 obolenj; v velikogoriškem okraju, zagrebška oblast, 280 obolenj; v koprvniškem okraju, osiješka oblast, 38 obolenj; v novskem okraju, primor.-krajška oblast, 100 obolenj; v mestu Karlovcu, primorsko-krajška oblast, 90 obolenj; v mestu Senju, primorsko-krajška oblast, 36 obolenj; v novčbečeskem okraju, belgrajska oblast, 45 obolenj; v debarskem okraju, bitoljska oblast, 179 obolenj. V ostalih krajih in mestih obstoje le posamezni slučajji. Vsi podatki so soglasni v tem, da so obolenja lahkega značaja in da so nevarnosti redke.

d Ali bomo zopet začeli? V noči med nedeljo in ponedeljkom v preteklem tednu je začel gorati farovski hlev na Bledu. Ker pa so ogenj kmalu opazili, ni pogorelo drugo kot par grabelj, polkno in vreča plev. Zdi se, da požigalec še nima dosti.

d Srebrno poreko je praznoval 6. t. m. v krogu svoje družine deželni posanec g. Jože Erjavec, župan v Dragi pri Višnji gori. Zvestemu somišljeniku in poštvalnemu delavcu v višnjegorskem okraju iskreno čestitamo in mu želimo še mnogo, mnogo let v blagor lastni družini in blagor ljudstva.

d Havziranje v vlakih je železniški minister najstrožje prepovedal. Sprevednik, ki bo to trpel, bo takoj odstavljen in degradiran. Ostra odredba je izdana tudi glede tatvin na vlakih.

d Žrtev liberalnega režima. Ko je pri nas vladal zloglasni žerjavovski režim, je morala Slovenija doživljati najrazličnejša in najkrivičnejša preganjanja. Ta doba je še vsem v najbolj žalostnem spominu in se je trezni liberalci še danes v dnu srca sramujejo. Sedaj je zopet pobrala smrt eno tako zagrenjeno žrtev. Umrl je bivši načelnik gradbenega oddelka pri drž. železnici v Ljubljani g. Ignacij Šega v 51. letu starosti. Ker ni bil ljubljanskim žerjavovcem všeč (pokojnik je bil radikal), so ga nasilno penzionirali, dasi je bil moč eden najboljših železniških strokovnjakov v naši državi (Avstrija ga v vojnem času ni upala odstaviti, ker je bil moč tako izvežban v svojem poklicu) in bi še lahko in rad mnogo delal. Pokojnika je to nasilno ravnanje mehikanskih žerjavovcev tako žalostilo, da te krivice ni mogel preboleti. Kdo je odgovoren za to smrt, ki vpije v nebo po maščevanju, gospodje jutrovc in domovinarji?

d Bohinjsko jezero je že dalje časa zamrznjeno, blejsko pa je zamrznilo šele pretekli teden.

d Volkovi strašijo po Kočevskem. — Lovci jim nastavljajo zastrupljeno divja-

čino. Na ta način so dosedaj dobili že tri zastrupljene volkove.

d Tudi na Češkem boj proti umazanijam knjigam in časopisom. Češka vlada je predložila oster zakonski načrt proti umazanijam knjigam in proti šundu. V Jugoslaviji bi bil že radi umazanij in podlosti, ki jih prinašajo žerjavovski časopisi in žerjavovske založbe, skrajno potreben.

d Pri občinskih volitvah v Dol. Logatcu preteklo nedeljo je dobila SLS 11 odbornikov, žerjavovci 4, lista Delovnega ljudstva 2 odbornika. SLS je od zadnjih občinskih volitev napredovala za 104 glasov.

d Trije slučajji tifusa so se pojavili v Trbovljah med delavstvom. Vzrok je največ zanemarjenost v barakah, v katerih stanujejo.

d Na cesto vrženi. — Kdo se ne bi usmilil petdesetih dijakov, ki so iz stanovanja vrženi na cesto? V takem položaju so naši dijaki v Murski Soboti. Že tri leta so v začasnem poslopju nekdanje farne šole. Ta jim je dana na razpolago le do konca šolskega leta. Kam potem jeseni? Namerava se zidati, toda sredstev je zelo malo. V tej stiski se obračamo na dobra srca po širni domovini. Kdor si kupi vsaj eno srečko dobrodelne loterije za dijaški zavod »Martinišče«, je že nekaj pripomogel. Srečka stane le 5 Din. Dobijo se skoro v vseh župniščih. Dobitki so številni in bogati. Zrebane se vrši 1. maja t. l. Iz zrebane številke priobčimo v časopisih.

d Smrt na svatovščini. Dne 31. januarja so se zbirali svatje v Podgorcih — župnija Sv. Lenart pri Veliki nedelji pri ženinu Ivanu Zorko, da bi šli na Brsnico po nevesto Matildo Hanželič. Med temi je bila tudi 46 letna vdova iz Brsnice Ana Marin, po domače Žitriavec. Pri običajnem zajtreku jo je zadela v desno stran lica in po levi roki kap. Prestrašeni svatje so poslali takoj po duhovnika in zdravnika v Murelince. Ana je ob eni popoldne že izdihnila.

d Lurd je brezdvoma najbolj obiskani Marijina božja pot v Evropi. Marsikateri Slovenec želi obiskat to srečno mesto. Tudi letos se bo nudila prilika našemu ljudstvu, da pohiti pred lursko votlino. Na velikonocni torek 19. aprila namreč odpotuje skupina romarjev preko Italije, francoske revijere v Lurd, kjer se pomudi 4 dni. Vračali se bodo romarji mimo Lyona, Arsa v Švico ter obiskali največje švicarske božje pot v Einsiedeln; domov dosepejo 30. aprila. Stroški za vožnjo tretjega razreda brez vlaka, hrano in stanovanje znašajo 3250 dinarjev. Ker je število omejeno na 80 oseb, zato bo to potovanje gotovo udobno in ne preveč naporno. Kdor se želi udeležiti tega romanja, naj se priglasi do 1. marca na Prosvetni zvezi, Miklošičeva cesta 7, kamor naj pošlje svoj naslov, stan, rojstno leto in datum rojstva.

d Umrl je 7. t. m. v Slov. Konjicah dotni dekan in arhidiacon g. Franc Hrestelj v 75. letu starosti. N. v m. p.

d Podsulo ga je. V velenjskem rudniku so trije uslužbenci pregledovali jame, ker je bila na nekaterih mestih nevarnost vdora. Baš ko so pregledovali neko mesto, se je strop udrl, navzoči inženjer je srečno

odskočil, nekega delavca je močno oplazilo, upravitelja Jaroslava Šzičko pa je čisto zasulo, da ga je zadušilo in so mrtvega izvlekli iz razvalin.

d Novice v slikah za februar so priložene današnji številki.

d Knez-delavec umrl. V Mariboru je umrl v nedeljo ruski knez Boris Aleksandrovič Obolenski. Pokojni je bil rojen l. 1870. v Moskvi in je bil pred pobegom iz domovine carski polkovnik. V Mariboru je živel s svojo rodbino v velikem pomanjkanju. Preživil je sebe in svoje z navadnim ročnim delom v vrtnariji Džamonja. Kot bivši polkovnik je bil rajni pokopan z vojaškimi častmi.

d Vevška papirnica je začela odpuščati delavstvo. Pretekli teden je bilo odpuščenih 18 delavcev. Delavstvo je nato na shodu v Društvenem domu proti temu odločno protestiralo, vsled česar bodo potrebna pogajanja.

d Slovanska apostola sv. Ciril in Metod. Splošna sodba občinstva o knjigi s tem naslovom je, da je to ena najlepših in najcennejših slovenskih knjig, pisana tako poljudno, da jo tudi najbolj preprosti z veseljem čitajo. Knjiga se bere kot pover, zanimanje čitateljevo raste od poglavja do poglavja. Knjigo krasi 42 lepih slik. Cena je 20 Din, za člane Apostolstva sv. Cirila in Metoda pri poverjenikih 16 Din (s poštnino), brez poštne pa 15 Din.

d J. L. R. Dopis je v hudem nasprotju s tiskovnim zakonom. Zato oprostite.

d Visoko odlikovanje slovenske knjige. Pisatelj nove slovenske knjige »Slovanska apostola sv. Ciril in Metod«, univ. prof. dr. Fr. Grivec je prejel od papeževnega državnega tajnika kardinala Gasparrija pismo, ki mu sporoča častitko in pohvalo sv. očeta za lepo novo knjigo. — Pismo hvali pisateljev namen, da je ob 1100 letnici sv. Cirila izpopolnil dosedanje životopise slovenskih apostolov v tem oziru, da je njuno življenje preiskal in opisal tudi z bogoslovne in nabožne strani, in to tako, da morejo knjigo s pridom čitati in premišljevati izobraženi in priprosti. — Zato sv. oče pisatelju častita, ga blagoslavlja in prosi Boga, da bi se izpolnile pisateljeve želje, naj bi se vsi, ki jih duži spomin slovenskih apostolov, zedinili v eni veri in v najtesnejši vzajemni ljubezni.

d Zalostna zgodba lahkovernega dekleta. Pretekli teden se je odigrala na avstrijski strani v bližini državne meje žalostna drama. Neki fant je s kolom do smrti pobil mlado prekmursko dekle iz Sodšinec. Neizkušeno dekle se je pred par leti podalo v Avstrijo iskat službe. Službo je dobila, obenem pa tudi zašla na slaba pota. Iz padca se je rodil greh in mlado dekle je postala nezakonska mati. Nesreča je ni izpametovala. Grehu je sledil greh in ona bi imela zopet postati mati. To je bilo fantu, ki jo je zapeljal, preveč, zato je sklenil, da se je na vsak način iznebi. Zasnovo je zvit načrt. Nekega jutra še v temi je prišel k dekletu in ga zvabil od doma, češ, da gresta na Tišino po krstni list in se potem poročita. Dekle je ponudbo veselo sprejelo in brez obotavljanja sledilo fantu. Komaj pa sta se oddaljila od hiše za kakoga pol kilometra, je začel fant

dekle s kolom obdelovati in ga je tako dolgo tepel, da se je mrtvo zgrudilo na tla. Truplo je nato zavlekel v neko bližnjo mlako, kjer so ga mimoidoči našli in izvlekli. Preiskava je dognala, da je naslopila smrt vsled udarcev. Za brezsrčnim zločincem ni bilo treba dolgo stikati. Je že pod ključem in lahko razmišlja o svojem krutem dejanju dokler pravica ne izreče nad njim sodbe, ki jo zasluži.

d Velika železniška nesreča. Na postaji Medok v Liki sta trčila brzi in osebni vlak. Karambol je bil silen, popolnoma pokvarjeni sta obe lokomotivi, prva dva voza v obeh vlakih sta razbita. Ranjenih je skupno 11 oseb, nekaj težje, nekaj lažje.

d Okostje v Kamniku, o katerem smo že zadnjič poročali, da so ga našli kopači, bo morda vendarle odkrilo zločin, ki se je moral pred leti zgoditi. Oglasil se je zopet nekdo ter povedal, da mu je v Kamniku izginil bogat sorodnik, ki je došel iz Amerike. Takrat, ko ga je zmanjkalo, je popival z njim po Kamniku neki moški iz Novega trga. Tega moškega, ki pa nima baš čedne preteklosti, so orožniki zaprli. Sedaj so dognali, da ima precej denarja naloženega v hranilnici. Bomo videli, če se bo dal zagonetni slučaj popolnoma pojasniti.

d Pedivjanost. V nedeljo, dne 30. januarja je šel mlad gospodar — oče štirih otrok — iz Slaven na Ravno. V gostilni je prišlo do prepira, staro sovrašтво je visoko vzplamtelo. Začeli so se pretepiti. Mladi mož je zbežal iz gostilne in prosil ljudi za sekiro, pa je ni dobil. Štirje so ga napadli in obdelavali s sekirami, krampi in krampači. Mrtvega so zavlekli v vodo, ga vrgli na trebuh in odšli. Šele 2. februarja so našli mrliča. Strašen je bil pogled na razmesarjeno truplo. Orožniki iz Šent Ruperta so tolovaje in podpihovalca takoj zaprli.

d Žrtev strašne surovosti. V Skoplju se je zgodil strašen zločin, čigar žrtev je postal slovenski vojak Ivan Peterneš. Zgodilo se je takole. Narednik Horvat, rodnom menda iz Dolnje Lendave, je navsezgodaj zjutraj maltretiral vojake v tamonjski konjišnici, da so morali vstajati in padati v hlevski gnoj in gnojnice. Ker je to maltretiranje bilo le predolgo, je vojak Peterneš nekaj ugovarjal. Pobesneli narednik pograbi v tem trenutku puško z nasajenim bajonetom in bajonet v vsej dolžini zasadi Peternešu v Prsa. Suneš je bil tako silen, da je konica bajoneta med pleči pogledala zopet na dan. Peterneš je pri tej priči umrl, narednik Horvat je zbežal proti albanski meji, a ga je četa orožnikov vendarle ujela in aretirala. Horvat je priznal svoj zločin.

d Izpoved vlezločincev. V zaporih mariborskega okrožnega sodišča se nahaja viničar Polak iz Lahoncev pri Polensaku, ki je meseca decembra lanskega leta ubil s kolom svojo ženo. Polak, ki je rodom iz Prekmurja je sedaj v preiskavi baje izpovedal še druge zločine, ki so bili dosedaj nepojasnjeni. Leta 1924. in leta 1925. je v okolici Ljutomera in na Murskem polju skoro vsak teden kje gorelo. Govorilo se je, da nekdo ogenj namenoma podtika, toda požigalca niso mogli dobiti v pest. Po-

lak je pa priznal, da je on izvršil omenjene požige. Pri Sv. Juriju v Slovenskih gorah je bil pred leti izvršen umor, ki je ostal nepojasnjen. Tudi ta zločin je Polak sedaj priznal. Polak se v zaporu dela tlažnega, da bi na ta način svoje zločine opravičil ter se odtegnil zasluženi kazni.

d 50 zločinov in ropov je priznal zaprti Ivan Blažič v Medimurju. Imel je tudi veliko pomagacev. Dosedaj so jih zaprli že 35.

d Poneverba. V kurilnici drž. železnice v Mariboru je poneveril blagajnik blizu 200.000 Din državnega denarja. Blagajnika so aretirali. Korupcija balkanskih strank vedno bolj prehaja v naše svobodomiselnostne stranke.

d Velik požar na Dravskem polju. V Št. Janžu na Dravskem polju je nastal požar, ki je upepelil hišo in gospodarsko poslopje posestnika Jurija Kancelerja. Ogenj je kmalu objel celo hišo ter preskočil nato na gospodarsko poslopje. Domača požarna bramba je prihitela takoj gasiti, toda bila je brez moči proti besnečemu požaru. Kmalu je prihitela na pomoč požarna bramba iz Maribora z avtomobilno brizgalno, toda ogenj se je že tako razplamtel, da ga je bilo nemogoče pogasiti. Zgorela je hiša in gospodarsko poslopje, rešili so le samo nekaj malenkosti.

d Kako je cigan kupoval konje. Neki posestnik v Sikirevcih pri Zagrebu je prodal konja ciganu Durniku za 12.000 Din. Cigan je dal kmetu 20 velikih in 10 malih cekinov, ki naj bi jih kmet vnovčil, če bi cigan pravočasno ne plačal. Ker cigan res ni plačal, je odšel kmet v banko, da bi cekine izmenjal. V banki pa mu niso hoteli za cekine nič plačati, ker so ugotovili, da so iz navadne pločevine, le malo pozlačeni. Kmet je javil zadevo orožnikom, toda cigana ni več.

d Strašna posledica obrekovanja. Na Reki je železničar Giuseppe Favoloro lanske leto do smrti ustrelil svojo ženo Kristino. Sedaj se je zagovarjal pred sodiščem. Ubogi, striž mož je pripovedoval, kako so neki sovražniki njegove žene njemu pošiljali pisma, v katerih so jo slikali v silno slabi luči. To je vzbudilo v njem ljubosumnost, ki so jo spletarkarji prebrisano podpihovali z vedno novim obrekovanjem. V nekem divjem izbruhu ljubosumnosti se je izpozabil in streljal.

d Kravvo ženitovanje. V Dinjevcu na Hrvatskem je kmet Hubek ženil sina. Ponoči okoli desetih je med plesom pozval mladenič Ivo Kek mlado dekle, naj pleše z njim. Ona ni hotela. Fant ji je odgovoril, da bi za to odklonitev zaslužila klofuto. Ona je šla in povedala to svojemu očetu, ki je ves razjarjen stopil k fantu in ga meni nič tebi nič klofutil. Takoj so se svatje razdelili v dva tabora in začel se je splošen pretep. Konec je bil, da je vsak dobil svojo porcijo bunk in sunkov, Ivo Viščević pa je dobil šest težjih ran z nožem. Seveda je bilo gostije s tem konec.

d Požar velikega mлина. V Novi Kanizi je požar upepelil mlin g. Vinka Majdiča iz Zagreba. Mlin je gorel celo noč prav do jutra, a gasilci niso mogli gasiti, ker je manjkalo vode. Ogenj se je širil iz enega objekta na drugi, dokler ni prav

ves milin pogorel do temelja. Poleg mlina je požar uničil še osem vagonov pšenice in 2 vagona koruze. Škoda znaša milijon dinarjev. Požar je povzročil kratek stik.

d Velik požar v Skoplju. Pet požarov je imelo v zadnjih osmih dneh mesto Skoplje. Gotovo so požari delo zločinske roke. V nedeljo je v mestu kar na dveh krajih izbruhnil požar in upepelil veliko hiš. Radi pomanjkanja vode je bilo gašenje silno trudapolno in je gorelo vso noč.

d Za novo Šmarogorske zvonove so poslali naši upravniki: Frank Sajovic in Ivanka Oberstar iz Clevelanda, Ohio, vsak po 5 dolarjev, neimenovani L. K. iz Ljubljane pa 100 Din. — Naj jim obilo povrne Šmarogorska M. Božja in obudi še mnogo posnemovalcev! Pri tej priliki ponovno opozarjamo na nove razglednice s šmarogorskim svetiščem.

d Oglasujte v »Malem oglasniku«! Iz zadnjih objav »Malega oglasnika« v našem listu ste se lahko prepričali, da se da oglaševati tudi v tako razširjenem časopisu, kot je »Domoljub«, prav po nizki ceni. Treba se je v oglasu omejiti le na najpotrebnejše besede. — Naročniki »Domoljuba«, ki iščejo poslov ali služb, kakor tudi kmetovalci, kadar kupujejo ali prodajajo v kmetijstvu potrebne stvari, plačajo v tem oglasniku samo polovično pristojbino. Seveda mora naročnik, ki ne prejema lista naravnost iz uprave, tudi dokazati, da je res naročen na naš list.

d Slovenske narodne pesmi za moški in mešani zbor, zbral in uredil Marko Bajuk, V. zvezek. M. Bajuk je vešč nabiralec in harmonizator narodnih pesmi. V 5. zvezku je izdal 29 pesmi, izmed katerih je 21 moških in 8 mešanih zborov. Med slednjimi je tudi znana ciganska, katere dosedaj še nismo videli uglasbene. Harmonizacija je v znanem Bajukovem slogu. Zbirka stane Din 18. Naroča se pri Jugoslovanski tiskarni.

d Obveza službe pri vojski. Navodilo, kako naj postopajo mladeniči, novinci, obvezniki in njihovi roditelji, da se izognejo neprilikam in da dosežejo ugodnosti, ki jim po zakonu o ustroju vojske in mornarice od 1. 1923. pripadajo. Sestavil Rudolf Juvanec, kapetan I. razreda. Zelo uporabna knjižica za naše fante. Stane 10 Din, s poštnino 70 par več ter se naroča pri pisatelju Juvancu, Celje, Ipavčeva ul. 2.

d 95 potnikov je umrlo v nekem ruskem vlakcu, ki je obšel v snežnem meledu.

d Kar se debelo. 11. februarja bodo v Čikagi 15 ljudi obnem usmrtili radi umorov.

d Davek za zdravje bo vpeljala turška vlada. Tisti, ki so zelo trdnega zdravja, bodo morali plačati 20% dokaže na premoženjski davek. Te dokaže bodo namenjene brezplačnemu zdravljenju siromašnih bolnikov.

Dobro in poceni

se kupuje v manufakturni trgovini
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10
61

d Odpoved milijonske dediščine. V New Yorku je umrl protestantski industrijec Minford. Zapustil je svoji hčeri Graciji, ki je 1. 1904 prestopila v katoliško vero ter vstopila v samostan, en milijon dolarjev pod pogojem, da izstopi iz katoliške vere. Oče je baš to hčerko najbolj ljubil in je bil do smrti žalosten, ker je šla v katoliški samostan. Večkrat je stal pred samostanskimi vrati ter jokal, a ni se mogel odločiti, da bi prestopil samostanski prag in hčerko obiskal. Vse sorodstvo si je prizadevalo, da bi redovnico zopet spravili k očetu. Ko je zvedela za pogojno dediščino, ni niti za trenutek podvomila: odrekla se je dediščini ter ostala zvesta svoji veri in obljubi.

d Bratomor. Pri Mostaru v vasi Dobrič je ubil Mirko Zeljko svojega mlajšega brata Ivana. Pretep je nastal vsled tega, ker Ivan ni dal Mirku časopisa, ko ga je ta zahteval, ampak ga je nakljub vrgel v ogenj. Razjarjen je Mirko napadel Ivana z nožem in mu zadal težko rano v vrat. — Težko ranjenega Ivana so prepeljali v bolnišnico kjer je takoj umrl. Mirko pa je romal v zapor. Nagla jeza je strahotno pokončala dve življenji.

d Kritev pot ruske pravoslavne cerkve. Boljševiška vlada je izgnala iz Moskve vse pravoslavne škofe, tri od njih je pa kot plemiče zaprla. Tako je ruska pravoslavna cerkev ostala brez vodstva. Velike namene ima Bog v Rusijo, da jo tako čisti in pripravi.

d Lanska trgatav na Francoskem je dala 40 milijonov hl vina, dočim je prodanska vrgla 60 milijonov hl.

d Čebelin pik — zdravilo zoper alkoholizem. Neki angleški časopis poroča: da so zdravili v neki angleški bolnici pet bolnikov, ki so imeli revmatizem, a so bili obenem strastni pijanci. Revmatizem so jim zdravili s čebelinimi ubodi. S tem so jim res pregnali revmatizem, zanimivo pri tem je pa to, da nobeden teh ozdravljenec od tedaj ni maral več za alkohol.

d Dva nova prekomorska parnika je kupilo v Ameriki parobrodno društvo Vesna na Sušaku. Prvi z imenom Belgrad dospe na Sušak že koncem tega meseca. Bo najmoderneje opremljen.

d Pridige s pomočjo radija. V Parizu so z novim letom vpeljali pridige, ki jih radij nese vsem Francozom v celi državi in še irven nje. Najslavnejši pariški pridigar govori svoj govor ob 12. Na ta način bodo oni Parižani, ki nikdar ne vidjo cerkve, od mrtaj in tudi nekatoličani imeli priliko poslušati doma v svoji sobi ali celo v postelji.

d Bivša cesarica Cita je zbolela za špansko boleznijo, istotako dva njena sinova, ki sta vrhu tega dobila še plućnico.

d Princ odstavljenih nemških kraljev in vojvod — saj jih je cela vojska — so Nemcem po večini še vedno zelo pri srcu. Zato ni čuda, da se tečen za tednom ponavljajo smešne dogodbe, ko prebrisan delomrmed nastopa kot preganjan nemški princ, ki je seveda povsod, zlasti v boljših krogih predmet splošnega oboževanja. Zopet se je zgodilo te dni, da se je pojavil tak lačen, toda zelo fin »prince« v Heidelbergu, kjer se je oglasil v dijaškem plemi-

škem društvu. To so bile sijajne gostije do zgodnjih jutur, navdušene monarhistične napitnice in hajlanje na vse nemške kralje. Mož jo je ob pravem času popihal ter se pojavil v Turingu kot princ Viljem Pruski. In zopet pojedine, lovi, slavnostne gledališke predstave — da je princu mimogrede trenutno denarja zmanjkalo in da so mu ga rade volje posodili, to je bilo vsakomur razumljivo — plemenite dame pa se kar zvrstili niso mogle okrog njega in vsaki se je moral lastnoročno podpisati v njen parfurniran album. Potem jo je mahnil princ v Porenje, kjer so pa moža pogruntali ter ga vtaknili v ječo.

d Scapinove zvijače. Komedija v treh dejanjih. Prevel Niko Kuret. VIII. zvezek Ljudskega odra. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. — Igra ima toliko dovtipov in smešnih položajev, da si ji bota smejala bravec pri čitanju in gledavec v gledišču. Naši podeželski odri so dobili s Scapinovimi zvijačami lepo predpustno igro, ki je obenem dostojna. Prevod je lep in tako prirejen, da 250letna starost igre nikjer ne moti bralca ali gledavca.

d Največji motorni brod na svetu »Alcantara«, 32.000 ton nosilnosti, družbe Royal Mail Line, napravi svoje prvo potovanje iz Cherbourga v južno Ameriko dne 4. marca t. l. s potniki prvega, drugega in tretjega razreda. Potniki tretjega razreda imajo sijajne kabine z dvema ali štirimi posteljami po obstoječih cenah. Ta parnik je enak parniku »Asturias«, ki je napravil svojo prvo potovanje v februarju lanskega leta. — Za vsa pojasnila se blagovolite obrniti na Royal Mail Line, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 26.

d Odvetniška pisarna dr. Ivo Benko-riča v Ljubljani se je preselila s 1. febr. t. l. v nove lokale na Aleksandrovi cesti št. 2, I. nadst., palača Ljubljanske kreditne banke (prejšnja telef. št. 2).

d Arborin, najboljšo sredstvo za zimsko in spomladansko zatiranje škodljivcev sadnega drevja izdeluje in razpošilja tvrdka Chemotechna, Ljubljana, Mestni trg 10 (na dvorišču veletrgovine A. & E. Skaberne). Tam dobite tudi prvovrst. cepilno smolo, gosenični lep in sredstva za razkuževanje živine ter slične izdelke.

d Lovsko orodje popravlja najceneje in najbolje puškar F. K. Kaiser.

★ **Pri nakupu testenin** zahtevajte vedno in povsod samo »Pekatete«, ki prekašajo po okusu in kakovosti vse druge.

d Sinkov Turn: prepozno došlo.

d Smlednik. Istotako.

Varno naložite svoj denar v Vzajemni posojilnici v Ljubljani, poleg hotela Union. Obrestovanje najugodnejše. Posojila proti vknjižbi na posestva, proti poroštvu i. t. d.

»Ti prelubi moj možek, ali ne pojem res s čutom?«

»Ne. Če bi imela čut, bi ne pela.«

PO SVETU

Boj za prestolonasledstvo v Romuniji. Kakor znano, je moral svoječasno romunski prestolonaslednik Karl zapustiti svojo domovino in se odpovedati prestolonasledstvu. Vse se je godilo na pritisk vladnih in gotovih vojaških krogov. Sedaj pa se je zavzela za Karla kmetska stranka. — Karl je bil baje priprostemu ljudstvu zelo naklonjen — in zahteva, da se mu dovoli vrnitev in se ga pokliče zopet na prestolonasledniško mesto. Tudi po deželi se širi gibanje za Karla. Vladi pa to ni prav in zaplenja časopise, ki pišejo o Karlovi vrnitvi, po raznih krajih države pa pripravlja vojaštvo, da prepreči vsako manifestacijo za Karla.

Tudi Italijani proti Kitajski. Kitajsko gibanje za osamosvojitve je zaskrbelo tudi Italijane, ki se že pogajajo z Angleži glede skupnega vojaškega nastopa proti Kitajcem. Kitajci izjavljajo, da se pod nobenim pogojem ne sme dopustiti, da bi Kitajci zaprli vrata evropski in ameriški trgovini. Boj proti Kitajcem bo gotovo težak. Kajti na strani Kitajcev je velika sovjetska Rusija, ki je pravzaprav organizirala med Kitajci upor zopet tujce. Kitajci tudi ne bodo zlepa odnehali, kar kaže njihovo oboroževanje. V svojo armado so sprejeli 15.000 ruskih častnikov, ki jim bodo izvežbali vojsko.

Bolgarski minister obsojen. V Sofiji je bil obsojen bivši minister Turskov radi pomeverb državnega denarja. Dobil je tri leta ječe in za 10 let so mu vzete vse državljanke pravice.

Prve obsodbe izjemnega fašistovskega sodišča v Rimu. Mussolini je po zadnjem napadu na njegovo osebo ustanovil posebno izjemno sodišče za »protidržavne elemente«. To sodišče je že pridno na delu in je obsodilo že več delavcev, ki so jih ovadili fašisti, da so razžalili Mussolinija. Za najmanjšo žalitev se dobi kar po več mesecev težke ječe.

Nemška vlada dobila zaupnico. Nova nemška vlada se je predstavila državnemu zboru, ki ji je izrekel zaupnico z 235 proti

NAZNANILA

n Vsaka objava prireditve, pri kateri se običajeno pobira vstopnina stane tolikokrat po 25 par, kolikor besedi ali številki obsega. Denar se mora vpsolati naprej, lahko v znamkah. Brez vnaprejšnjega plačila se objava ne priobči.

n Ljubljansko orlovsko okrožje priredi v nedeljo dne 20. febr. t. l. ob pol 4 popoldne v Ljudskem domu v Ljubljani okrožno mladinsko akademijo, na kateri sodeluje poleg naraščajo iz ljubljanskih odsekov, tudi naraščajo iz St. Vidla, D. M. Polja, Most, Viča in iz Ječice. Spored akademije bo zelo bogat in tako pristržen, da bo brezdvoma vsakemu ugajal. Ker je prireditev popoldanska in bo končana še pred pol šestu uro, vabimo tudi okoličane, naj jo čimštevilneje posetijo.

n Orel pri Sv. Heleni uprizori v nedeljo 18. t. m. ob 3 popoldne. Smeha polno burko v 8 dejanjih »Davek na samce« in petje »Lepi Juri« in »Deležec«. Val vladno vabljeno.

ADLESICE OB KOLPI.

(Posiv.)

Ker se širijo govrice po vaseh, da sva podpisana prejela neki okoli 2000 Din nagrade od SLS za agitacijo za Domoljub, izjavljamo, da to ni res. Naša poštena stranka ne deli nagrad kot nekatere druge stranke, kojim se more marsikaj očitati. In tudi ne zahtevava nobene nagrade za pošteno delo, ker smatraya za svojo dolžnost delati za pošteno katoliško čaopisje, kar bova tudi za naprej z veseljem izvrševata.

Zato, kdor nama dokaže, da sva prejela le en dinar nagrade, mu izplačava 20.000 Din za dokaz resnice.

Torej vidva gospoda, na delo, obeta se vama lep zaslužek ali pa ostaneta lažnika.

Poček Jurič, Mike Veselič.

ST. JANZ NA DOLENJSKEM.

Pred kratkim je ugasnila luč življenja po dolgotrajni bolezni 81 letnemu pos. sinu Antonu Jakoša iz Gradca. Bil je zvest pristaša SLS. Bog mu daj večno plačilo!

SV. OZBALD OB DRAVI.

Drava je zopet zahtevala svojo žrtv. V soboto dne 29. jan. je utonil splavar Feliks Šantl p. d. Andrejčkov, doma iz Selnice ob Dravi. Peljali so splav iz hlapov. Pri tako imenovani Gotjenk skali je splav priletel ob breg s tako silo, da se je razbil. Trije možje so si komaj rešili življenje, četrti pa je utonil. Bog mu bodi milostljiv! — Volitve so tudi tukaj dobro izpadle v prid SLS, čeravno jih mnogo ni šlo na volišče

n Kat. prosvetno društvo na Brdu pri Lukovici ponovi v nedeljo dne 20. februarja ob 8 pop. v Društvenem domu ljudsko igro »Revček Andrejček«. Na veselo svidenje!

n Kat. prosvetno društvo v Dobu vprizori v nedeljo dne 13. februarja 1927 burko a petjem v 8 dejanjih »Lumpacij vagabund«. Tamburanje se prične točno ob 8. uri.

n Ksaverij v Savinjski dolini. Naše Prosvetno društvo priredi dne 18. t. m. predpušno veselico. Zetje mešanega in moškega zbora. Kolo pred žrtvenikom pleše deca »Njegova edina hčerka«, burka. Začetek ob pol 3 konec ob pol 5. Čisti dobiček gre za zidavo društvenega doma.

n Solske sestre v Begunjah narnanjajo, da bodo za dobo od 1. maja do 30. septembra t. l. sprejemale učenke, ki imajo veselje se pridružiti pretežno le praktičnega gospodinjstva kakor: kuhanja, pri čemer se bo polagala važnost na konserviranje sadja in zelenjavi, šivanja, krojnega risanja, pranja, likanja, vrtnarstva in drugih v gospodinjstvo spadajočih del. Dekleta, ki se žele za poljubno dobo vaditi omenjenega, naj se obrnejo na Solske sestre v Begunjah, p. Vodiče nad Ljubljano, kjer se na željo dobe potrebne informacije.

n Na Ovišah pri Ponartu bo sv. Valentina dan, v ponedeljek dne 14. februarja t. l., vsakoletni cerkveni shod. Sv. maše bodo ob 7, ob 9 ter 10; pridiga pa ob pol 10. Po zadnji sv. maši bo navadno darovanje. Častivci in častivke sv. Valentina, ne zamudite lepe prilike!

n Sv. Valentin na Jarčjem brdu. Praznik patrona naše podružne cerkve se bo obhajal 14. febr. Sv. maše bodo: ob pol 9, ob 9 pridiga in sv. maša z blagoslovom, ker se na ta dan po ukazu škofjskega ordinariata slovesno obhaja 1100 letni jubilej sv. Cirila. Romarji so vabljeni.

n Ubogi invalid išče bivališče gosp. Jožeta Mohoriča, kateri je bil skupno v italijanskem ujetništvu v Mantovi pri 82. stotnici s Ignacijem Lauričem iz Drage št. 14, pošta Stična Laurič prosi, da sporoči g. Mohoriču ali kateri njegov znanec njegov naslov. Gre za invalidsko podporo.

zaradi zanemarjenosti, nekateri pa niso smeli ker niso bili vpisani v volivni imenik.

CERKLJE OB KRKI.

(Devolj učnih moči.)

Na Kalu pri St. Janžu nimajo — kot beremo v »Domoljubu« — nič šole, ker ni učnih moči. Isto tožijo na Telčah pri Mokronogu. Pri nas pa imamo za 280 otrok 10 učnih moči. Toliko jih je, da se niti razvrstiti ne morejo, ker je samo pet razredov s tremi ozir. dvema paralelkama. Dva sta torej brez dela. Plačo seveda potegneta tudi »ur-laubarja« brez dopusta. Ali ne diši to po korupciji? Kdor dela, naj bo plačan, ne pa narobe! Solski oblasti priporočamo, da naj naredi red! — Pred 14 dnevi smo dobili novega šol. upravitelja, ki še ni naš državljan. Prišel je iz zasebnega ozemlja. Želimo mu zadovoljstva! — M. Tomazin.

SV. LENART NAD LASKIM.

(Zavednost.)

Lep zgled poštrevolnosti ob času volitev nam je dal naš novi župljan Anton Bernik. Na dan volitev je ob 1. uri po noči šel odtod, da se je odpeljal v svojo domovinsko občino Medvode na Kranjskem, kjer je spustil kroglico v škrinico naše stranke. Čast in hvala mu! Mnogi naši pristaši pa so imeli svoj volivni lokal takorekoč pred nosom, pa jih ni bilo videti na volišču. Pričakujemo, da bodo drugič izvršili svojo volivno dolžnost, da bo naša zmaga nad nasprotniki še bolj sijajna. — Letos bomo imeli tukaj prvičrat sejme in sicer: 1. na cvetno soboto; 2. 5. julija; 3. 15. septembra in 4. 4. novembra. Za naše sejme sta se posebno potegovala naš poslanec in sedanji minister dr. Gosar in bivši živinozdravnik v Laškem g. dr. Jerina, ki ga je g. Pucelj premestil odtod, minister dr. Kulovec pa zopet nazaj.

DRAVLJE.

(Dele.)

Napočilo je novo leto. Vse se je zgibalo v živahno življenje. »Domoljub« si je pridobil prav lepo število prijateljev. »Slovenec« si je pomnožil krog svojih naročnikov. Tudi »Pravica« ima svoj del. Volitve so obudile v življenje vse stranke in stranke. Celo škofski obojevalci radičevskega veteranskega so prišli k nam lovit »rilec« a svojo polomljeno ladjo. Pripeljali so dva samostojna kmeta iz Ljubljane in g. Azmana iz Radovljice, pa še niso mogli prepričati zborovalcev o »nadvse plodonosnik radičevski politiki.

Novo leto je tudi v naša društva zaneslo duha delavnosti in pridnosti. Dramatični odsek je na Svečnico prav dobro pozabaval svoje občinstvo s šaloigro: »Križarska vojska«. Na pustno nedeljo pa bo zopet pripravil dovolj smeha, da se dostojno zaključiti veseli in razposajeni predpust.

V stari obleki marljivosti in žilavosti je seveda ostala tudi naša orlovska družina. Le žal, da bo moralo več članov k vojakom. Žrtvovali so mnogo večerov društvu in delu, a ne v izgubo. Kaj da človeku orlovska izobrazba, spoznal bodo šele sedaj. Odešek pripravlja svojim najboljšim primer-no poslovitev. Priredi bo 18. febr. zvečer poslovilno akademijo.

SOSTRO.

Goriška begunka vdova Marija Pavlič je umrla tukaj dne 4. februarja v 92. letu starosti. Ob izbruhu vojne a Italijo je morala zapustiti svoj

dom v Čepovanu in se je naselila pri nas s svojim najmlajšim sinom, ki je sedaj v 51. letu. Njen sin Peter, čigar družina biva tudi v tukajšnji župniji, je padel v svetovni vojni; ena hči je pa v Avstriji. Ženica, ki je dosegla tako častljivo starost, je bila zelo mirna, se je vživela v naše razmere, da ji je postal naš kraj njena druga domovina. Zadnje čase je bila brez vseh sredstev, a so ji dobri ljudje pomagali, da se je preživela.

TREBNJE.

(† cerkveniku Matevž v spomin.)

Kako čudovita in nam neumljiva so pota božje Previdnosti! Pred par mesec je bil še ves v žarni mladosti in zdravju, ves v skrbi in vnemi za čast božjo in cerkvi in izven nje, zvest delavec v vseh katoliških prosvetnih, verskih in političnih organizacijah, vnet razširjevalec katoliškega časopisa, stebler domače hiše — kar ga nenadoma obišče zavrtna bolezen, vrže na postelj, kljubuje vsej zdravniški vadi — in ga preganja, dokler nam ga ne pustí mrtvega na meji med mladeniško in moško dobo. Oh, koliko svežega, zelenega cvetja so mu nanesele ljubeča srca! Cela soba, kjer je zadnjič počival naš Matevž, se je spremenila v cvetoč vrt sredi zime.

K pogrebu je prihitela cela župnija. Marijina družba naših deklet, dobre matere, katerim je tako hudo za potrebljivim Matevžem, moške — kot v velikonočno procesijo uvrščeni —, fantje in s čalno sestavo naš Orli, katerim zvest tovariš in brat je bil od ustanovitve društva. Pevci so zapeli pred hišo, organizacije so se zvrstile in Orli so dvignili drago telo. Žalni spreved je vodil domači g. dekan v spremstvu 5 duhovnikov. 25 vencev je glasna priča ljubezni, ki je vezala pokojnega s drago mu trebanjsko faro.

Na pokopališču se je poslovil od ljubelega prijatelja v imenu organizacij in cele župnije deželni poslanec g. Ignacij Pevco. Pri govoru so vnovič zahtevali srca vseh in solze so padale in rosile svežo gomilo prerano umrlega. — Zadnji akordi pesmi, sveže cvetje in tihe solze so mehka odeja, ki je zakrila draga Matevža.

Na vrhu trebanjskega grička počivaš in iz nebes gledaš na nas, Matevž. Borimo se za iste vzore, kot si se ti, hrepenimo po isti Dobroti, kot ti, — na svidenje, Matevž, pri isti Lepoti, ki jo zraša ti.

MEDIJA-IZLAKE.

(Razno.)

V sodanji gospodarski krizi si hoče slovenski kmet na vse načine pomagati iz zagate. Prav iz tega stališča so se kmetje naše okolice oprijeli hmeljarstva, ki v ugodnih razmerah še največ nese. Izkušnja je pokazala, da brez dobrih sušilnic ni mogoče uspešno hmeljariti, vsakemu pa ni mogoče graditi moderno sušilnice za tisto betev hmelja, kar ga pridelja. Zato so prišli nekateri uvidevalci moške na tole idejo: zgradi naj se moderna, vsem zahtevam uspešnega hmeljarstva ustrezajoča sušilnica in to v okviru tukajšnje Kmetijske zadruge. Sušilnica bi bila v prvi vrsti v korist malim kmetom. Za ureditve tega načrta naj bi prispevala nekaj okr. blagajna, nekaj kmet. in mlek. zdruška, nekaj pa zainteresirani posestniki sami. Toda nekaterim demokratičnim magnatom ni všeč to, da bi ljudje pomagali brez njihove komande; zato naprotujejo na vse kriplje. Begajo ljudi z govorjenjem, da ne bo nič s sušilnic; da bo samo za velike posestnike, mali pa ne bodo prišli v poštev. Toda le počasi, gospodje! Če vam je toliko za te male kmete, čemu pa hočete delniško družbo? Ako računata na kmetško nevednost se boste ure-

Družba sv. Mohorja
leta 1926.

(Dalje.)

101. Podlipa	5 615
102. Nova Oslca	5 555
103. Bled	5 548
104. Breznica	5 542
105. Krško	5 533
106. D. M. v Polju	5 528
107. Struge	5 502
108. Brdo, St. Vid	5 486
109. Črni vrh nad Polh. gr.	5 405
110. Bela cerkev	5 400
111. Nevle	5 394
112. Predoslje	5 369
113. Grahovo	5 363
114. Zg. Tuhinj	5 223
115. Tržič	5 168
116. Dob	5 153
117. Viš	5 125
118. Skofja Loka	5 068
119. Krasnja	5 064
120. Gor. Logatec	5 007
121. Sodražica	4 983
122. Dobrna	4 929
123. Sv. Duh	4 889
124. Selca	4 829
125. Zasip	4 784
126. Brezovica	4 778
127. Koroska Bela	4 761
128. Preska	4 687
129. Polhov gradec	4 670
130. Ribnica	4 603
131. Komenda	4 583
132. Sp. Tuhinj	4 577
133. Unec	4 504
134. Mengeš, Groblje	4 475
135. Kresnice	4 418
136. Domžale	4 366
137. Ljubljana: Sv. Jakob	4 357
138. Trebnje	4 354
139. Svibno	4 342
140. Rudnik	4 339
141. St. Goard	4 311
142. Fara pri Kostelu	4 278
143. Gozd	4 248
144. St. Jurje pri Šmarji	4 205
145. Stična	4 200
146. Vavta vas	4 179
147. Prežganje	4 153
148. Jesenice	4 150
149. Ovišje	4 146
150. Šmartin pri Kranju	4 136
151. Spilalje	4 120
152. Čatež pod Zaplazom	4 077
153. Boh. Bistrica	4 051
154. Rače pri Zidanem mostu	4 033

155. Preserje	4 024
156. Zalna	4 000
157. Stari trg pri Ložu	4 000
158. Sela pri Šumbečku	3 929
159. Ljubljana: frančiškanska župnija	3 928
160. Bana Loka	3 906
161. Cerknica	3 899
162. St. Lambert	3 857
163. Mokronog	3 856
164. Dobrova	3 827
165. Rovte	3 811
166. Leskovec	3 777
167. Polica	3 709
168. Moravče, Sv. Križ, Sv. Trojica, Vrhopolje	3 683
169. Vel. Lašče	3 656
170. Javor	3 649
171. St. Vid pri Sluči	3 642
172. Tomšelj	3 626
173. Kobra	3 607
174. Ziri	3 555
175. Kanonik, Radomlje	3 546
176. Šmartin pri Liji	3 541
177. Kostanjevica	3 529
178. Kovor	3 506
179. Primskovo	3 479
180. Cerkije pri Kranju	3 459
181. Metlika	3 400
182. Mirna	3 379
183. Sela pri Kamniku	3 356
184. Šmarje	3 353
185. Sv. Gora	3 229
186. Vel. Dolina	3 208
187. Porovnica	3 207
188. Krka	3 245
189. Brusnice	3 236
190. Hotedrsica	3 229
191. Hoče	3 205
192. Janče	3 169
193. Rob	3 152
194. Smihel pri Novem mestu	3 170
195. Ig	3 117
196. Zagradec	3 111
197. Zlato polje	3 087
198. Kopanj	3 064
199. Doberja vas	3 074
200. Senčur, Hrasje, Ošlewick	3 061
201. Dobropolje	3 075
202. Čatež ob Savi	3 072
203. Bloke	2 906
204. Mirna peč	2 872
205. Lipoglav	2 878
206. Dragatuš	2 869
207. St. Jurij pod Kumem	2 846
208. Sv. Trojica	2 842
209. St. Rupert	2 829
210. Stranje	2 814
211. Trata	2 767
212. Ljubljana: Sv. Peter	2 763
213. Cerkije ob Krki	2 736

(Konec prih.)

zali! Mi kmetje že vemo komu lahko zaupamo. Zaupali bomo ljudem, ki so pokazali smisel za napredek v dejanju, ne pa nekterim omejenecem, ki si štejejo vdolžnost, da so pri vsaki dobri stvari za — cokolj! — Na Svečnico so pa fantje in dekleta tukajšnjega Prosvetnega društva uprizorili burko »Babilona. Igra je dobro izpadla. Videli smo, da so naši fantje in dekleta zmogli pokazati nekaj boljšega. Igra ponove v nedeljo 13. t. m. v novi dvorani v Kolovratu. Tako je prav! Mladina si išče plemenitejšje zabave kot pa je brezplodno posejanje doma in po gostilnah. Podpirajmo njeno stremenje in se njenih prireditelj v obilnem številu udeležujemo.

HOTEDRSICA.

(Občinske volitve.) V nedeljo, dne 13. t. m. bomo imeli občinske volitve. Zanje se posebno zanimajo žerjavovci, ki mislijo, da se bo dalo še vedno v Hotedrsici po demokratično gospodariti. Njihov dosednji župan pa noče več prevzeti kan-

didature na prvem mestu, ker se menda njemu samemu dozdeva, da potrebujemo vzornega krščanskega župana. Da bi si žerjavovci zagotovili uspeh, so izbrali za nositelja krščanskega moča, ki je samo na zmag njihove pameti. Naši demokrati se babajo, da so bili dobri gospodarji. Mi pa vemo, da so dobili od prejšnjega župana na roko lepe tisočake, danes pa ni kljub povikom občinskih doklad niti prebite pare. In kaj so storili? Most, ki še otrok ne drži. Uravnali so potok, da se Bogu usmili. Vodovod, ki je ves razdrapan, pa čaka popravila. Pot na Ravnik, ki so jo pred tremi leti obljubovali, je še vedno posuta samo z demokratičnimi obljubami. Moške, pometite z žerjavovci! Kroglico vžite vsi v druge skrinjice! To je lista pošteni krščanski moči. Tako si tudi zagotovite pomoč deželnega zbora. Tako delajo vse občine na Slovenskem, kjer so zavedni moške. Zakaj bi mi zaostajali. Vsi na volišče, vsi svojo kroglico v druge skrinjice!

Ob 1100 letnici sv. Cirila.

(Iz skupnega pastirskega lista jugoslovanskih škofov.)

V vrsti svetih jubilejev, s katerimi je Gospod tako obilno blagoslovil naše dni, se s krščanskega Vzhoda bliža jubilej, nam posebno drag in ljub. To je poseben jubilej vprav slovanskih katoliških narodov. Jubilej, v katerem je združenja naša verska katoliška slava in naš narodni ponos.

Ob koncu leta 826 ali v začetku leta 827 je bil v mestu Solunu rojen sv. Ciril, eden izmed dveh bratov-apostolov slovanskih. Torej praznujemo 1100 letnico našega apostola sv. Cirila.

Sv. Ciril je bil sicer mlajši izmed obeh bratov-apostolov, a je bil glava in duša slovanskega misijonskega delovanja naših apostolov. Torej ob tisočstoletnici sv. Cirila po pravici slavimo spomin obeh slovanskih apostolov.

Res je bilo že pred svetima bratoma pokristjanjenih mnogo Slovanov. Toda ta sveta moč Previdnosti božje sta znala, kakor še nihče pred njima, približati se srcu mladih slovanskih narodov, jih objeti in vzgajati z veliko ljubeznijo in z očetovskim razumevanjem za njihove potrebe in boli, govoriti jim v njihovem sladkem jeziku, podati jim evangelij Kristusov v besedi in pismu, ki je bilo Slovanom razumljivo, prilagoditi se njihovi blagi duši. In zato je bil uspeh njunega apostolskega delovanja tako obilen in bogat. Slovani so po sv. Cirilu in Metodu vzljubili krščanstvo, sprejeli ga v srce, s krščanstvom prešinili vse svoje življenje in čuvstvovanje. In od tedaj so mu ostali zvesti. Zvesti do danes. Sveta brata sta s svojo apostolsko modrostjo in s svojo požrtvovalno ljubeznijo pokristjanila slovansko dušo.

Zato nam je tako drag njun spomin. Zato na sveta brata-apostola prenašamo vso svojo ljubezen do naše očetovske katoliške vere. Onadva sta duhovna, verska očeta katoliških slovanskih narodov.

Zahvalimo se njima, dragi v Kristusu, ob njunem in našem jubileju. Zahvalimo se njima in Gospodu, ki je tako zgodaj pogledal na naš v globlji svojega usmiljenja in nas privedel iz teme k božji svetlobi in v božje kraljestvo, da smo postali Njegovi otroci in dediči vseh onih neizrečenih darov resnice in milosti, ki jih je naš Odrašenik shranil v svoji sveti Cerkvi, da se toliko stoletij grejemo na solncu edine in prave vere Kristusove!

Naše mesto je ob sv. Cirilu in Metodu. Njuna Cerkev je tudi naša Cerkev. Sveta rimska, katoliška Cerkev je tudi naša Cerkev.

Njuna prosveta je tudi naša prosveta. Ona sta nam prinesla krščansko izobrazbo. Ona sta nas s knjigo in prosveto privedla k Bogu.

Taka naj bo tudi danes naša izobrazba. Plemenita, krščanska, katoliška izobrazba. Naj naša izobrazba teži k Bogu! Naj hrepeni po duhovnih, večnih dobrinah, a ne samo za zemeljskim blagostanjem in užitkom! Naj širi kraljestvo božje v človeški družbi in v dušah in naj povsod spoštuje Gospodovo postavo!

Sveta brata sta bila apostola božjega kraljestva med slovanskimi narodi. To kraljestvo božje sta ona nam zapustila kot dedščino. In skrb za to kraljestvo božje, to je zahteva naše hvaležnosti njunemu spominu.

Toda, dragi v Kristusu, to njuno delo je pokvarila človeška zloba. V njive slovanskih narodov, v katere sta ona sejala seme božje resnice in cerkvene edinosti, je vselej sovražnik, hudobni duh, zmoto in razkol. Žalostni cerkveni razkol je potegnil za seboj tudi velik del krščanskih slovanskih narodov, katerim sta sveta brata oznanjala božjo besedo. Ne toliko po svoji krivdi, kolikor zaradi nesrečnih razmer in tujih grehov se danes še celi bratski slovanski narodi nahajajo izven materinskega naročja svete in vesoljne katoliške Cerkve. In kot bridka rana že več stoletij teži ta razkol Cerkev božjo. In stoletja že Cerkev vzdihuje po velikem dnevu obnovitve cerkvene edinosti med krščanskim Vzhodom in katoliškim Zahodom, »da bodo vsi eno« (Jan. 17, 21).

Pri katoliških slovanskih narodih se je živo razmahnilo Ciril-Metodijsko gibanje za cerkevno edinstvo. Tudi mi ne smemo biti zadnji. Nam je Previdnost božja namenila častno nalogo, da naj bomo most, po katerem bi k cerkvenemu edinstvu prišli naši najbližji bratje po krvi in rodu.

Jubilej sv. Cirila naj bo prerojenje apostolstva in vneme za veliko delo cerkvenega edinstva z našimi vzhodnimi brati v Kristusu!

Vsak, dragi verniki, mora sodelovati pri tem delu.

In predobrotljivi Gospod, tako upamo, bo pogledal na veliko skupno molitev milijonov katoliških Slovanov in na molitev naših apostolov sv. Cirila in Metoda. Slišal bo glas Cerkve, ki vsako leto na praznik naših apostolov moli: »O, naj vse, ki so zašli v zmoto, zbere en Kristusov ovčjak; in naj se sveta vera še lepše razcvete.«

Pa bomo zopet vsi eno v pravi veri in ljubezni, v polnem zmislu »ena čreda in en pastir« (Jan. 10. 16).

Dobre povesti.

Ljudska knjižnica, ki izhaja v zalogi Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani in prinaša najboljše svetovne povesti v lepih slovanskih prevodih, je izdala pravkar dva nova zvezka in sicer:

24. zvezek A. Marby, Hanka, Lužiško srbska povest. Cena 22 Din, v celo platno vezan izvod z lepo naslovno sliko pa 30 Din. Ta lepa povest nas bo zelo zanimala, posebno zato, ker se godi med lužičkimi Srbi t. j. malem ostanku nekdanjih polsrbskih Slovanov. Lužički Srbi stanujejo na ozemlju približno tako velikem kakor polovica nekdanje kranjske dežele. To ozemlje leži sredi Nemčije, kakih 80 km južno od Berlina. Četudi od vseh strani obdani od Nemcev, ljubijo lužički Srbi svoj slovanski jezik in svojo narodnost nad vse. Lužički Slovani imajo svojo veliko zgodovino in mnogo slavnih mož, ki so si pridobili neprecenljivih zaslug za svoj narod in svoj jezik. Oni nočejo utoniti v nemškem morju; vse to nam silno lepo opisuje naša povest.

26. zvezek Ljudske knjižnice pa nudi Joža Lavrenčičev prevod mladinske povesti »Storžek« in njegovo burkasto življenje, ki jo je spisal slavniti italijanski mladinski pisatelj Carlo Korencini. Prevajalec sam pripoveduje, da je mladina kar oblegala knjižarne kadarkoli je izšla kaka nova knjiga tega znanega pisatelja. Ta zvezek Ljudske knjižnice velja 14 Din, vezana v platno pa 22 Din.

d Revček Andrejček. Ljudska igra v petih dejanjih. Za slovenske odre priredil Adolf Robida. Pevske točke uglasbil Marko Bajuk. V Ljubljani 1926. Založila Jugoslovanska knjižarna. Ljudski oder IX. zvezek. Uena za igro 18 Din, za pevske točke 20 dinarjev. Revček Andrejček je pri nas tako udomačen, da velja že za Slovenca. Igra ima vse lastnosti, da se vsakomur priljubi in kupi. Bogato dejanje, resni prizori, prizori za zabavo in smeh, mlada ljubezen in trpljenje starih, onemoglih poslov, vse to igro priporoča. Oseb ima Revček Andrejček 20, 14 moških in 6 ženskih, vendar je igra prirejena tako, da se lahko igra z devet moškimi in štirimi ženskimi vlogami. Pevske točke je zložil Marko Bajuk v lahkem narodnem slogu. Ta izborni poznavavec slovenske narodne pesmi je zadel preprosto melodijo in jo združil s prav preprosto spremljavo, ki se da igrati tudi na harmoniju.

Fantovski večeri v pismih.

XVI. Kaj pa ples?

Predpust je. Vse se hoče vrteti. Tudi tebe mika, dragi fant. Morda imate že vse dogovorjeno in dovoljeno, kedaj in koliko se bo plesalo v vaši fari. Je torej tudi na mestu, da tudi midva slišiva kratko, pa pametno besedo o plesu.

Kaj pa je ples?

Ples je sam na sebi cela vrsta telesnih gibanj, ki so urejena po gotovih pravilih in jih spremlja petje ali godba ali oboje.

Ta gibanja so naravni izraz veselosti, izraz radosti in sreče.

Kot tak je ples sam po sebi nedolžna zabava, ukoreninjena v starih navadah pri vseh narodih. V tem smislu se ples tudi goji kot vesela družabna zabava pod primernim nadzorstvom in v primerni okolici — brez popivanja in razbrzdanega veseljačenja — celo v dobrih katoliških družbah zlasti v Ameriki in na Angliškem. Proti takemu plesu tudi katoliški Slovenci ne moremo ugovarjati. Zakaj tudi Slovenci stojimo danes kot narod na svetovnem pozorišču in če bi se hoteli boriti proti tej ali na družabni navadi z dokazi, ki jih drugod ne dopuščajo, bi to pomenilo omejenost in bo svet preko nas šel na dnevni red.

Toda ali pa so današnji plesi res taki? Ali so posebej med nami Slovenci?

Kaj še?

Kakor se zdaj navadno pleše, je ples le malokdaj ali nikoli brez greha.

Dandanašnji ples je navadno zmes mladih, živahnih, razburjenih, strastnih, izzivalno-zapeljivo oblečenih in okrašenih oseb obojega spola, ki se kakor pijani v divjem diru vrte krepko držeč se po plesišču.

Dandanes mislijo ljudje, da je na plesu

su dovoljena vsaka prostost, vsaka čutna in mesena zaupljivost — vsaka robatost in surovost. Plesi današnjih dni diše po mehkužnosti, mesenosti, čutnosti, spolnosti.

Toda ne le ples za se, temveč tudi vse, kar se vrši pred plesom in kar sledi plesu, vse, vse je ponavadi strupeno in okuženo. Presvobodno občevanje z osebami drugega spola, godba, pijača, noč, samotno pozno vračanje domov, vse to in drugo je polno nevarnosti. Zapravljivost, ničmurnost, prepirljivost, nečistovanje, vse to in drugo je posledica plesov. Nevarnost je seveda še večja, če se ples vrši v javnem prostoru, v gostilni, kamor lahko vsak pride.

Nič čudnega torej, če se plesom upirajo krščanski starši, duhovniki, imenitni učenjaki, odlični govorniki, slavni zgodovinarji, da celo vrsta že zelo starih in novodobnih pesnikov in pisateljev.

Da se o tem, do dobra prepričaš, kako rad bi ti sedaj porinil v roko drobno knjižico, zelo zanimivo, z naslovom: Ples, ki jo iz francoščine prevedel že l. 1907 Ivan Tul v Trstu in je doživela že več iztisov. Najlažje jo dobiš pri svojem domačem dušnem pastirju.

In da te bo tem bolj zanimala, naj ti navedem iz nje tudi tukaj o plesu sodbo posvetnjaka in dvorjana grofa Bussy Rabutina, ki je dovolj okusil posvetnega veselja

in posvetne razkošnosti, pa je iz lastne skušnje zapisal o plesu sledeče:

»Jaz sem ples smatral vedno za nekaj nevarnega. V tem sem se prepričal ne samo po treznem premišljevanju, temveč tudi po svoji lastni skušnji. Vem prav dobro, da je ples za nekatere ljudi nevarnejši kot za druge, toda znano mi je, da po plesih padajo in se kvarijo tudi najmočnejši, jekleni značaji. Kdor je tako mrzel in neobčutljiv, da bi ga ples ne pohujšal, tak sploh na ples ne prihaja. Tu pa se zbirajo navadno ljudje, ki se še v samoti težko premagujejo v skušnjavah. Koliko težavnejše jim je tedaj premagati se in ostati neomadeževan na plesu, kjer vse deluje na to, da vzbuja strasti... Mladi ljudje ne morejo iti na ples, ne da bi se spostavljali hudim skušnjavam in nevarnostim. Zato sem tega mnenja, naj bi kristjani ne zahajali na ples, in dušni voditelji imajo sveto dolžnost, stanovsko dolžnost, da prepovedujejo ples vsakemu, čigar vest vodi jo.«

Takšna je torej sodba posvetnega človeka o plesu, povsem tem se ne boš čudil, da te naš škof tako resno svarijo pred plesom v knjigi: Mladičnem, rekoč: »Ne hodi na ples! Vedi, da so celo pagani zaničevali ples, kakršni so pri nas v navadi. Sveto pismo nikdar plesa ne hvali. Po plesu še nikdo ni bil boljši. Po izpreobrnitvi trdijo plesavci sami, kako ples vzbuja požljivost

in daje priložnost za nečistost. In ravno ta užitek je ona čarovna sila, ki najbolj na ples vleče in mladeniča popolnoma zaslepi, da ne vidi groznih posledic za čednostno življenje... Beži torej pred plesom, da se ne umažeš! Izberi si rajši dobrih tovarišev in privedite pametno, zabavno igro. Čas nedeljskega počitka nam bo naglo, veselo minul in drugega dne boste šli spočiti k delu... Ko se boš poročil in imel svate, že sedaj skleni, da godcev, muzike in plesa, pa dolgotrajnega popivanja in posedanja čez noč in še drugi dan ne bo; oh, koliko strasti se vzbudi pri takih svatbah, koliko svatov nezmerno pije, koliko nesramno kvanta, koliko posebno pri plesu nečisto greši, ali se vsaj pohujša. Ne! Ti pa svetega dneva poroke ne boš tako oskrunil! Napravi bosta z nevesto domačo veselo gostijo, da mlada žena vzame slovo od starišev, od bratov in sestra, slovo od dragih tovarišic; ta gostija ne bo dolgo trajala, kmalu popoldne vsaj zgodaj zvečer se bodo svatje razšli trezni, zdravi, zares veseli, Vidva bosta pa sama ostala in mirna, trezna, začela novo življenje.«

Pritrjujoč v polni meri tem besedam izkušenega, sivolasega vladike ti ne dostavljam drugega kot: Pojdi in ravnaj se po njih-

Tvoj

vaški učitelj.

POVEST GORSKE FARE.

Julija je stopila k odprtemu oknu, župnik pa je šel v cerkev. Ob cerkvenem zidu, ki je obdajal cerkev in pokopališče kakor močno obzidje, se je zbrala vsa vas. Fantje so jezdeč sedeli na zidu in zrlili z ostrimi očmi v dolino. Zenske so bile naslonjene na zid; z eno roko so si zasenčile oči, drugo pa so pritiskale na utripajoče srce. Toda z nobenim pogledom, z nobeno besedo niso izdale svojega vročega hrepenenja.

Doneč krik je zadonel skozi solnčni, jesenski dan: »Prihajajo! Tu so!»

Krdelo dečkov in deklic je drvelo kakor veter z vihrajočimi lasmi in krili v dolino. Oči žena so se svetile. Prihajali so, močje od Sv. Mihaela: velike, pošene postave z bliskajočimi se očmi in z divje porastlimi, ožganimi obrazi. Kakor velikani so korakali navzgor in pri vsakem koraku udarjali z okovanimi gorskimi palicam ob tla, da je odmevalo okoli. Robate, razpokane roke, velike in močne kot kladiva so stegovali proti čakajočim ženam...

Sedaj so dospeli dečki do mož — naglo vrvenje, poredneži so splezali kot mačke na svoje očete, divje objemanje, da bi človek mislil, da se hočejo zadušiti, vriskanje in vpitje — nato so z roko v roki stopali proti domu!

Velik fant je stopil z zastavo v roki na čelo sprevoda — in tako so šli navzgor. Zastava sv. Mihaela, rdeča kot ogenj, je plapolala v vetru! Podoba sv. Mihaela je prva pozdravila vračajoče se gorske sinove.

Dečki so zapeli staro pesem sv. Mihaela. Posamezni možje so pomagali s hripavimi glasovi. Počasi, težko in grozeče, kakor bojna pesem, je plula pesem preko gora.

Pred cerkvijo nemo pozdravljanje. Roke mož in

žena so se sklenile kakor železne zaponke, ki se niso več spustile. Ravni kot sveče, z odločnimi koraki so šli po cerkvi, poklekli in se prekrizali...

Doma! Doma!...

To je bila edina misel. Njihove misli so bile bolj pri ženah in otrocih kot pri litanijah, ki jih je molil župnik. Mehanično so ponavljali kratki odziv. Šele ko je zadonela himna, so se pridružili in njihovo robato petje je odmevalo po cerkvi.

Nato so se hitro izpraznile klopi. Zunaj pred cerkvijo so se še nekoliko gnetli, pozdravljali in rokovali — nato so odšli močje, žene in otroci proti gostilni. Tam bodo praznovali »vrnitev« z dolgim popivanjem. Pili so, peli, se poljubovali in vriskali: Doma! Doma!

Župnik je v skrbah gledal za njimi. Zopet so doma, njegovi trnasti kamnarji in župnik pri Sv. Mihaelu je imel nove skrbi!

Zvečer je spremil župnik Julijo do gradu. Tiho, kot izumrla je ležala vas. Samo v gostilni je vladalo glasno, veselo življenje. Drzne pesmi so donele iz hripavih grl.

Molče sta stopala skozi čudovito jesenski večer. V dolini je ležal modrikast mrak, sanjajoči gozdovi so se zavili v baržnat nočni plašč, samo v njihovih vrhovih je še plul blesk zahajajočega solnca, da so se bleščali in svetili kakor bronasti štiti. Rahel veter je prihajal z gora in šušljal skozi gozd. Studenček je žuborel v dolini. Tako lepo je zvenelo, kot bi pela dva otroka v svoji sobici s tihim glasom čudovito lepo večerno pesem...

Mesec je priplaval izza oblakov v svoje tiho kraljestvo in visoko dvignil svojo srebrno luč: tedaj so se zasvetili v magični svetlobi hribi in gozdovi, strehe in hiše. Drevesa ob potu so bila ovita v nežno, srebrnobeelo svilo...

Ko je župnik pogledal kvišku, je videl v Julijinih očeh solze. »Ljubi otrok,« je rekel, »domotožje imate!»

Razno.

V Budimpešti je sedem velikih mlinov, ki so premleli lani 2.000.000 centov pšenice.

Čez Donavo bodo pri Belgradu zgradili Nemci na račun reparacij most, ki bo stal 80 do 90 milijonov dinarjev.

Na severu gorovja Kavkaz so petrolejski vrelci; od tam čez gorovje bodo napravili do Črnega morja nad 600 km dolgo napeljavno iz cevi, po kateri bo tekla petrolej.

Hitrost avtomobilov. Campbell, angleški avtomobilist, je poskušal te svoj avtomobil, ki ima 500 konjskih sil. Kaj se to pravi, vidimo iz tega, če gledamo po naših cestah dirkaške avtomobile. Navadno imajo 25 do 60 konjskih sil. In z onim avtomobilom je prevozil Campbell 1 kilometer tako hitro, da bi dalo to na uro 281 kilometrov, če bi vozil z isto hitrostjo naprej. Od Ljubljane do Kranja je 25 kilometrov, od Ljubljane do Zagreba po železniški progi je 110 km. Sedaj pa premisli, kaj je to, 281 km!

Še hitreje. Takoj pa pride nekaj drugega. — Campbellov tekmeec v hitrostnem dirkanju je major Legrave. Dal si je zgraditi avtomobil, kateri ima 1000 konjskih sil, s dvema motorjema po 500 konj sil. S tem avtomobilom se je odpeljal na polotok Florida v Ame-

»Sedaj sedi moja mamica ob oknu, gleda v noč in misli: Kje je sedaj moj otrok?...« je odgovorila Julija.

Hudo je, če mora človek tako mlad v svet. Toda mi bomo dobri z vami, da ne boste tako zelo občutili domotočja.

»Saj ni samo to,« je rekla Julija s hvaležnim pogledom. »Kakor mora leži nekaj na meni in materi. Tako dobri ste z menoj, in nočem vam prikrivati, da mi ne boste pozneje, ko se bo skrivnost zvedela, kaj očitali. Ali smem govoriti?«

»Govorite, moj otrok!...«

»Žalostna zgodba je to. Tako srečni smo bili: oče, mati, moja sestra Edita in jaz. Gotovo ni bilo nikjer bolj srečnega življenja kot v stotnikovi hiši ob mestnem zidu. Edita je bila čudovito lepa in je imela glas, ki je vzbudil povsod največje občudovanje, ko je pela nekoč v oficirskem domu. Z vso silo je hotela k gledališču, toda oče ni pustil. Hotel je obvarovati svojega vročerknega otroka pred nevarnostmi umetniškega življenja. Leta in leta so trajali tihi, vroči boji, dokler ni nekega dne Edita izginila od doma. V mestecu so govorili, da je odšla Edita z nekim mladim umetnikom, ki je imel v mestu koncert. Toda to je laž, zakaj predobro jo poznam: nagon, da bi se izživela v umetnosti, jo je gnal iz očetove hiše... Sramota je bila prevelika. Oče je ni prenesel. Šel je v pokoj, začel bolehati — in čez dve leti je ležal tiho pod rušami...«

»Ubogi otrok!«

»Bili sva z materjo res revni, s trudom sva se pretolkli več let skozi življenje. Nisem mogla več gledati, kako trpi mati pomanjkanje, zato sem šla v svet, da si prislužim toliko, da bi moja mati lahko dostojno živela. Z veseljem sem torej sprejela dobro plačano službo — beda me je prisilila.«

Župnik je stisnil roko vitki, svetilasi deklici. »To je junaško,« je rekel. »In taka žrtev bo tudi poplačana. Kje se nahaja sedaj vaša sestra?«

»Nihče ne ve. Nikoli nam ni ničesar sporočila. To je torej naša skrb. Mati se silno žalosti radi tega.«

»Mogoče se bo nekoč skesano vrnila.«

Julija je zmajala z gavo. »Prepozno je,« je rekla žalostno.

To je bila seveda težka bol in župnik je občutil iskreno sočutje z junaško deklico.

V tem sta prišla do gradu, ki se je dvigal s svojimi svetlimi zidovi kakor pravljica palača.

Teta Lucija je sprejela novo vzgojiteljico s togim dostojanstvom. Vendar je bila vesela, da je razrešena službe kot Čiškina vzgojiteljica, zato je postajala vedno bolj dostopna, dokler ni končno odjenjala ob Čiškini burni radosti njena prisiljena nedostopnost.

Župnik je pomirjen zapustil grad. Vedel je, da je Čiška v dobrem varstvu. Za Julijo ga ni skrbelo. S svojo jasno, solnčno dušo si bo kmalu pridobila trdno mesto in bo prinesla v stari grad luči in veselja.

Vrnil se je v vas. Vse je že spalo. Le v gostilni so še sedeli posamezni zakasneli gosti.

Ko so ljudje pri Sv. Mihaelu že spali, je župnik še dolgo pisal pri svoji pisalni mizi. Tako je delal skoraj vsako noč. Sledil je zdaj svoji fantaziji in kar je doživel in občutil v takih tihih, svetih nočeh, je zbral, spisal knjige in jih poslal v svet. Tisoče ljudi jih je bralo z veseljem, zakaj znal je na prav poseben način pripovedovati, da je šlo človeku do srca.

Nekateri so majali z glavo in zmerjali župnika pri Sv. Mihaelu, ker so mislili, da se ne spodobi za duhovnika, da piše »povesti«. Tem je rekel: Moja čreda je majhna, malo dela imam. S čim naj izpolnim brezkončne dneve? Kako naj premagam misli, ki me napadajo? Ali je tako slabo, če piše človek preproste povesti za ljudstvo, ga dviguje, poučuje in navaja k visokim življenskim vrednotam, ter mu v svetlih slikah kaže pot k pravemu domu?... Samo par sto duš imam, katerim lahko govorim s prižnice. S knji-

gami pa lahko govorim tisočim. Pridigujem jim o resnici, čednosti, pravičnosti in večni božji ljubezni. Moje knjige so moja prižnica. S te prižnice oznanjam božjo besedo vsemu ljudstvu.

Tudi do škofa so prišle pritožbe in zahtevali so od njega, da prepove župniku pri Sv. Mihaelu pisanje povesti. Škof je rekel na svoj mil, vendar odločen način: »Pustite ga. Mnogi ga ne poznajo, jaz pa ga poznam. Samotni gorski župnik ima srce na pravem mestu in ve, kaj dela. Bral sem njegove spise ter se ob njih dvignil in poživljal.«

Kmalu nato so tožbe prenehale. Zvedelo se je, čemu piše župnik: ves dohodek se je stekla v revne kočice in v občinsko blagajno. Boj proti hudournikom in škodi, ki so jo povzročili, je zahteval vsako leto tisočake. In ker je bila občina prerevna, in ni imela toliko denarja, zato je delal župnik dan in noč ter podaril dohodke svojih spisov revni vasi. Zato je torej pisal župnik svoje knjige: da bi rešil občino popolnega obubožanja in padeva v umazanost in sramoto. Bil je dobri angel vasi.

Pomagal je, kjer je mogel pomagati. A kljub temu je Sv. Mihael propadal. Pogrezal se je vsako leto bolj in bolj v revščino in dolgove. Slika je bila zapisana na obrazu vasi: hiše so začele razpadati, strehe so bile poškodovane, barve obledela, šipe razbite, vrtovi zanemarjeni, rože zapuščene... S trudnim korakom je šla revščina skozi vas. —

Prihodnje jutro se je napravil Mihael na pot. Vso noč ni zatisnil očesa ter bil ves truden in potr. Neprestano mu je zvenelo po ušesu: »Ti si sin moralca! Peklenske muke je trpel ter se vso noč bojeval sam s seboj, ali naj vpraša župnika. Toda hotel mu je prihraniti težko uro in potrpežljivo nositi, kar mu je naprtila usoda. Sklenil je, da se bo potrudil in delal le veselje svojemu očetovskemu prijatelju ter postal duhovnik. Ljubezen do svojega dobrotnika mu je zaprla usta.

Navidez miren, s sklonjeno glavo in stisnjenimi zobmi je stopil v sobo. Trdno je sklenil, da se ne bo prepustil ginjenju.

Ko pa je zagledal prijazni prostor, v katerem je vžil toliko ljubezni, ko se mu je zazdelo, da ga slike na stenah prijazno pozdravljajo in ko je končno stopila k njemu gospa Barbara z objokanimi očmi, ga objela in ihtela: »Moj fant, moj ljubi fant!« — tedaj je bilo konec njegovega premagovanja, tedaj je vedel, da izgubi s svojim odhodom dom. Glasno, bolešno je zavpil in se oklenil stare, trepetajoče žene, ne da bi izpregovoril besedo.

Gospa Barbara mu je pogladila s čela mokre lase, mu stisnila tolar in rekla: »Lačen ne smeš biti, Mihael. Če boš imel premalo, potem mi piši.«

Prikimal je, zakaj govoriti ni mogel. Gospa Barbara ni mogla gledati bolesti svojega ljubljence. Pritisnila je predpasnik na oči in odšla ven, baš ko je vstopil župnik. Ta ni mnogo govoril. Dolgo je gledal Mihaela v oči, mu položil obe roki na rame in rekel: »Delal mi boš veselje, Mihael! Bog s teboj, moj fant!«

Mihael je šel ven. Tisočkratna bol mu je ležala v prsih. Na pragu je obstal, naslonil lica na oboje in še enkrat pogledal nazaj v prijazno sobo, v katero so silili prvi solnčni žarki in jo ovili v zlat sijaj. Nato je odšel.

Z nahrbtnikom na hrbtu in s klobukom v roki — tako je šel skozi vas. Z okna v župnišču je še dolgo mahal bela rutica. Ko jo je zagledal, je zavihljal klobuk, a to je bil žalosten pozdrav.

V gradu je bilo vse tiho. Za trenutek je obstal in pomahal. Nato je šel dalje, do prepada. Tam se je sklonil preko roba, in kakor prisego je zaklical vanj: »Oče, ne bom miroval, dokler ne bom poravnal velike krivde. Bog mi je priča!...«

Tako je odšel v tujino — brezdomci in vendar je bil s tisoč nitmi privezan na dom.

riki, kjer je edino dosti dolgo dirkališče, da se ta avtomobil prekusni. Kajti za zlet moraš imeti najmanj 3 kilometre, da se ustaviš, pa najmanj šest kilometrov. Dirkališče na Floridi je dolgo 15 km; torej oslane za pravo dirkanje 6 km. In tu hoče dirkati Legrave tako hitro, da bi dalo to na uro 350 kilometrov. Z drugo besedo: v dobrih štiri minutah se pripelje iz Ljubljane v Kranj!

Topli kožuški. Ko so pred tremi leti hoteli priti Angleži na vrh gore Everest v Himalaji, so videli v višini 6000 metrov okoli dva metra visoke rastline, gugajoče se v vetru tja in sem. Steblo je bilo tako gibljivo, da ga ni zlomil tudi najmočnejši vihar, čeprav ga je pripogibal do tal. Na koncu se je steblo razširilo v debelo glavico. Ko so Angleži glavico odprli, so dobili noter cel roj čmrljev, okoli njih pa bombažasta vlakna glavice kot topel kožušek. Če je posajalo solnce, se je glavica sama odprla; če se je bližalo slabo vreme, so čmrlji prileteli nazaj in glavica se je spet lepo zaprla.

Muha v pivu. Sladkosnedne in požrečne muhe so povsod enake. Na razne sladke pijače so kar nore; še pivo jim diši, dasi je navadno precej grenko. Niso pa enaki običaji raznih narodov in krajev po obnašanju do nadležnih muh, ki svojo lakomnost plačajo s tem, da padejo v vrčke, ki jih imajo pivci ječmenovga soka pred seboj. Nemoč njame muho in jo s konicami palca in kazalca položi ob strani, pivo pa mirno pije naprej. — Francoz okraši in ozmerja natakarka ali uslužno osebo s kopico najkrepkejših psokv ter zahteva denar nazaj. — Španec plača in gre, ne da bi se dotaknil piva. — Anglež zlije pivo po tleti in zakliče: »Natakarka, še eno merico!« — Rus popije pivo z muho vred. — Kitajec, sladkosnednež, použije najprej muho, potem še-le popije pivo.

Moderni Salomon. Načelnik večjega občinskega urada v kraju Br. je bil v nemali zadregi, ko se mu je predstavilo odposlanstvo posvetnikov z zahtevo, naj bi se podaljšala polletjska ura po gostilnicah. Načelnik se sicer ni protivil, vendar je pa prošil, preden ustreže njih želji, naj mu prinesejo pismene izjave svojih žena, da se s tem strinjajo. Doslej teh izjav še niso prinesli.

Ljudska posojilnica

reg. zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

Obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru ter brez vsakega odbitka.

Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvijo, v lastni palači, zidani še pred vojno iz lastnih sredstev. Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadruzi z **neomejenim** jamstvom, za vloge vsi člani s svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad 100 milijonov Din.

Priporoča se
pri nakupu bališa (opreme)

ženinom in nevestam, največja izbira, poštena
dobra postrežba, domače znano podjetje

pri „Češniku“
Ljubljana - Lingarjeva ulica

Dobre domače izdelane odeje, na obe strani klot,
v vseh barvah Din 190.—.

Najpopolnejši

STÖWER

šivalni stroji

za šivlje, krojače
in čevljarje ter za
vsak dom.

Preden si nabavite
stroj, ogledajte si to
izrednost pri trditki

L. Baraga,

Ljubljana

Selenburg, ul. 6/1.

Prerplačen pouk
15 letno jamstvo.

**Nova trgovina manufakture,
novo blago in nove nizke cene**

Josip Šlibar

Ljubljana, Stari trg 21

poleg Zalaznika

Čipke

za cerkvene svrhe dobite najugodnejše pri Osrednji čipkarici zadruzi. Ljubljana, Kongresni trg 2.

Izdajatelj: Dr. Franc Kulovec.

1

Zlatnike kupuje in dobro plača F. ČUDEN,
Ljubljana, Prešernova ulica šte. 1.

Orient družba z o. z.
Ljubljana

prodajalna: Dunajska cesta 14

hiša g. Mathiana

poleg trgovine Schneider & Verovšek

Zaloga raznovrstnih oljnatih suhih in umetniških barv, firneža, lakor, steklarskega in mizarskega kleja, pleskarskih, zidarskih ter čopičev za umetnike. Terpentina, karbolineja, denat. špirita, prašnega in strojnega olja plovca itd.

Tovarna: Slomškova ulica 19

Brinje, slive in fige

ima na zalogi **FRAN POGAČNIK, LJUBLJANA,**
Dunajska cesta šte. 36. 464

Trpežnost Vaših čevljev

se podaljša!

ako uporabljate

LUNA

pravo terpentinsko kremo

Prepričajte se!

ZAHVALA. Ob prerani smrti našega preljubega
sina in brata

JOSIPA KREGAR

izražamo tem potom najlepšo zahvalo vsem prijateljem in znancom za izraze sožalja, posebno pa preč. g. dr. Franc Volčiču, ravnatelju salezijanskega zavoda na Rakovniku, preč. duhovščini za spremljanje k zadnjemu počitku rajnega, č. g. klerikom, bratom in učencem za vence, zavodovim pevcem in godbi ter tudi trgovcu g. Franjo Pavlinu za njegovo naklonjenost. — Vsem najlepša hvala ter Bog plačaji! — Dobrava pri Jesenicah, dne 5. februarja 1927.

Zaluzjoča rodbina.

V sedanjih težkih časih

vsakdo pazi, da kupi dobro in poceni. Preden se odločite za nakup izdelane moške, fantovske ali deske obleke, kakor tudi češkega in angleškega blaga, obrnite se zaupno na solidno trdiko

Josip Ivančič, LJUBLJANA, Selenburgova ul. 1 (dvor., levo).

Pozor ženini in neveste!

MODROCE

peresnice, posteljne mreže, divane in tapetniške izdelke nudi najceneje

RUDOLF RADOVAN, tapetnik, Ljubljana
— Krekov trg šte. 7 (poleg Mestnega doma).

NEVESTE! Preden si nabavite OPREMO (balo), ogledajte si v trgovini

FABIANI & JURJOVEC

LJUBLJANA :: Štritarjeva ulica šte. 5
krasno izbiro svile, volnenega blaga, gradla, silona, kontenine, cvilha, brisač itd.

Žima, perje in puh vseh vrst vedno v zalogi.

Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Čeč.

Urednik: Franc Zabret.